

Pierson bulletin ...

MAGAZINE
DS. PIERSON COLLEGE

JAARGANG 19 | 3
09 | 2021

Feestjaar

100 jarig bestaan ds. Pierson College

Van de redactie

Voor een jubileumnummer van het Piersonbulletin ga je natuurlijk terugkijken. Zo vonden we een artikeltje in de Provinciale Noord-Brabantse en 's-Hertogenbossche courant van 4 juli 1922, waarin verteld wordt over een schoolreisje, dat de leerlingen van de Chr. M.U.L.O, maakten naar Den Haag en Scheveningen. Onder geleide van het hoofd der school en een onderwijzer werd 'onder vrolijk gezang de reis met 35 leerlingen aanvaard'.

Om 6.11 uur vertrok het gezelschap om 4 uur later in Den Haag te arriveren. Daar op het station zien de leerlingen zowel een trein naar Rotterdam vertrekken als wel uit die stad aankomen. Na een excursie door Den Haag en een bezoek aan de Eerste en Tweede Kamer ging de groep per stoomtram naar Scheveningen, waar 'in een oogwenk kousen en schoenen uitgingen en gesprongen en gedanst werd in het zilte nat'.

Hoe veel sneller verlopen onze reisjes nu: in anderhalf uur zijn we aan zee en van een trein meer of minder staan we niet te kijken. Maar tegelijkertijd verraste het ons, dat we met onze huidige dagexcursie met de vierde klassen naar het Binnenhof, blijkbaar in een traditie staan. En ook wij eindigen zo'n dag op blote voeten in het zand, nu met een barbecue.

Wij gingen op zoek naar wat de Pierson in deze 100 jaar heeft gekenmerkt, wat de kern is van onze school. We doken in het archief, in oude schoolkranten en Piersonbulletins en kwamen uit op zeven kenmerkende thema's.

In dit jubileumnummer vindt u interviews, columns en verhalen. En we gaan in op hoe de Pierson van een kleine school met twee Mulo-klassen groeide naar een brede scholengemeenschap met meer dan 1600 leerlingen. Een school die, vanuit haar christelijke identiteit gericht is op goede begeleiding en zorg, op duurzaamheid. Een school die voortdurend innoveert, waarbij participatie binnen en buiten de school centraal staan. Rentmeesterschap werd duurzaamheid, participatie werd burgerschap, naast een reisje naar Den Haag kwamen er internationale uitwisselingen: De Pierson Scholengemeenschap werd het ds. Pierson College: 100 jaar bestaat de school, een jaar lang gaan we het vieren met een onderwijskundig programma, waarin elke maand vanuit een thema activiteiten worden georganiseerd. Er komen feesten en een reünie. Met dit Piersonbulletin geven we de aftrap.

Inhoud

DE PIERSON IN 7 THEMA'S

- 3 Van nul tot honderd**
Honderd jaar in ontwikkeling
- 4 Zijn plannen falen niet
- 10 DNA**
Identiteit gaat over jou, de ander, de wereld
- 14 Trends zetten**
Over krijt, chromebooks en open leercentra
- 15 Fier
- 16 Proefondervindelijk leren
Maatschappijleer
- 18 Van het een komt het ander...
- 19 60 minutes of fame
- 22 Van les naar leven**
Een school is om te leren, vooral over jezelf
- 26 Schooltje spelen doe je samen**
27 Carthago moet vernietigd worden
28 Leerlingen aan tafel en ze benoemen mee
- 29 De kunst van het onderhoud**
Duurzaamheid en de kunst van het onderhoud
- 31 De school uit**
Internationalisering
- 32 Wij zijn allen burgers van één wereld
- 33 Ho(s)tel de Botel
- 34 Allons-y, vamos...
- 35 Buitengewone dingen
- 36 Even schakelen

INTERVIEWS, VERHALEN EN COLUMNS

- 6 Karin Polman doet een rondje Den Bosch
- 7 Alma van Bommel had de mooiste baan van Nederland
- 12 Voor oud-leerling Esther Strik is het haar Pierson gebleven
- 20 Wim Klaassen over zijn eerste 100 dagen
- 21 Isabell Schabel en het verhaal van haar overgrootvader
- 24 Acht collega's waren ooit zelf leerling op de Pierson
- 30 Hoe zien huidige leerlingen de toekomst
- 38 Karin Polman schetst een eeuw van verschil
- 40 Feestprogramma

Colofon

Redactie Michael van den Broek (MvdB), Ally Heije (AH), Johan van Kessel (JvK), Clo Martens (CM), Karin Polman (KP), Meike Wouters (MW)

Eindredactie Michael van den Broek, Clo Martens

Grafisch ontwerp Bureau Gurk, Marie Christine Meijer

Redactieadres

Postbus 701, 5201 AS 's-Hertogenbosch
073 644 29 29, communicatie@pierson.nl, www.pierson.nl

Honderd jaar in ontwikkeling

De geschiedenis van het ds. Pierson College

Op 30 augustus 1921, honderd jaar geleden, vond de opening plaats van de Protestantse Mulo aan het Brugplein.

Een afdeling voor voortgezet onderwijs werd toegevoegd aan de al bestaande protestantse lagere school. Er werd begonnen met twee klassen, het aantal leerlingen bedroeg 19 en het personeel bestond uit een hoofd en een onderwijzer. Hiermee was het fundament voor een protestants-christelijke middelbare school gelegd. De basis voor dit protestants-christelijk onderwijs in 's-Hertogenbosch was echter een kleine vijftig jaar eerder gelegd met de oprichting van de Vereniging voor Prot. Chr. Onderwijs in 's-Hertogenbosch. Genoeg historie dus. We nemen de jaren 1870 als vertrekpunt en nemen u mee in een reis door de tijd: de geschiedenis van onze school.

Rond 1870 stelde het protestants onderwijs in onze stad niet veel voor. Het was ds. Hendrik Pierson (1834-1923), die zich in die jaren inzette om het protestants-christelijk onderwijs in onze stad op de kaart te zetten. Het

was niet gemakkelijk om een school te stichten, maar hij zette door. Hendrik Pierson kocht van eigen geld een pandje in de Korte Putstraat. Niet veel later verkocht hij het pandje door aan de Vereniging. Een protestantse lagere school was in 1876 een feit.

In 1892 verhuist de school naar een pand aan de Keizerstraat. Toen ook dat gebouw niet meer voldeed, werd besloten om een nieuwe school te bouwen aan het Brugplein.

Op 27 oktober 1913 vond de officiële opening plaats. Een klein jaar later brak de Eerste Wereldoorlog uit. Nederland bleef neutraal, maar de invloed van de oorlog was ook in ons land merkbaar. Sommige onderwijzers werden gemobiliseerd. Op het eind van de oorlog zorgde de Spaanse Griep ervoor dat de school tijdelijk gesloten was.

Na alle problematiek in de periode 1914-1919 braken er zonniger tijden aan. De nieuwe lage onderwijswet van 1921, die de financiële gelijkstelling van het openbaar en bijzonder onderwijs bracht, gaf de mogelijkheid om naast het lager onderwijs een MULO (Meer Uitgebreid Lager Onderwijs, voorloper

van mavo/havo) te beginnen en zo geschiedde. In de nieuwe MULO hadden het hoofd, de heer H. van Oostrom, en onderwijzer W. van der Heijden drie lokalen, een gymzaal en een bestuurskamer tot hun beschikking. Bij de start telde de school 19 leerlingen, een jaar later lag dit aantal op 32 wat leidde tot de benoeming van een derde onderwijzer, mejuffrouw C. Keereweer. Mede door een krachtige propaganda in de omringende gemeenten nam het leerlingenaantal toe. In het jaarverslag van de *Vereniging voor Protestants-Christelijk Onderwijs* werd over de groei genoteerd: 'De bloei van de school gaat zeer ver boven alle verwachting uit. Dit resultaat mogen wij heerlijk noemen, omdat juist voor knapen en meisjes op de leeftijd dat ze de school bezoeken, het christelijke zuurdesem voor hun verdere ontwikkeling onmisbaar is'. In 1930 werd de heer J. Zwiep aangesteld als het nieuwe hoofd van de school. De groei van de school zette door. In 1936 telde de school 101 leerlingen. Een jaar later werd de driejarige opleiding omgezet in een opleiding die, voor alle leerlingen, vier jaar zou gaan duren.

Zijn plannen falen niet

Een biografische schets van ds. Hendrik Pierson

Menigeen loopt er achteloos aan voorbij. Bij de ingang van onze school zit in de muur een plaquette waarop te lezen valt: Zijn plannen falen niet. Hij werd in 1993 geplaatst bij de opening van het ds. Pierson College op de huidige locatie. De woorden komen uit een kerklied geschreven door dominee Hendrik Pierson. Het is deze man die de naamgever werd van onze school. Wie was hij eigenlijk?

Hendrik Pierson werd in 1834 in Amsterdam geboren in een gezin van zeven kinderen. Na zijn studie theologie werd hij in 1857 predikant in Heinenoord. In hetzelfde jaar trouwde hij met Hermine Kolff. Ze kregen zes kinderen. Het predikantschap in Heinenoord bracht hem voor het eerst in aanraking met het gewone leven van (arme) mensen. Bij zijn afscheid van Heinenoord zei hij erover: 'Van de armen onder u heb ik soms veel geleerd, meer dan zij zelf wel weten, zij hebben mij meer gegeven dan ik hun kon geven'. Het sloot aan bij de praktische behoefte van Hendrik Pierson om de zorg voor mensen en kinderen in het bijzonder ter hand te nemen.

Een andere pijler was voor hem het christelijk onderwijs en de bevordering daarvan. En op dat vlak manifesteerde hij zich vanaf 1869, toen hij voorganger werd in 's-Hertogenbosch, een vrijzinnige gemeente. Hij was van mening dat eenstemmigheid in denkbeelden, in beginselen zelfs, nauwelijks verwacht kon worden: 'alle geesten lopen uit elkander en ik eisch voor mij het recht om zo subjectief mogelijk te zijn, gelijk ik anderen datzelfde recht graag toesta'. Toch zou de liberale geest van de Bossche protestanten hem parten gaan spelen. Een voorstel van Pierson aan de kerkenraad om zelf een protestantse school te stichten haalde het niet, uit vrees voor orthodoxie. Ds. Pierson kocht toen voor eigen rekening à f. 3.500 in de Korte Putstraat een lokaal. Samen met zijn vriend, A. F. de Savornin Lohman, startte hij een inzamelingsactie onder protestanten. De school kwam er en werd op 5 mei 1876 geopend onder de naam 'Protestantsche school'. In datzelfde jaar zette hij zijn werk voort in Zetten, waar hij directeur werd van de Heldring gestichten.

In de daarop volgende jaren bleef ds. Pierson zijn beste krachten geven aan de organisatie van het christelijk onderwijs. Ten diepste ging het hem bij dit alles om de bestrijding van de heersende liberale geest in de Nederlandse scholen die opwekte tot neutraliteit. En 'neutraliteit' was ds. Pierson een doorn in het oog. Zijn ijveren voor de kindervetten (1901) en wetgeving tegen zedenloosheid (1911) gaven hem grote bekendheid. In dit alles was zijn drijvende kracht zijn liefde voor kinderen.

Hij stierf op 5 augustus 1923.

De Hitlerjugend marcheerde door de gymzaal

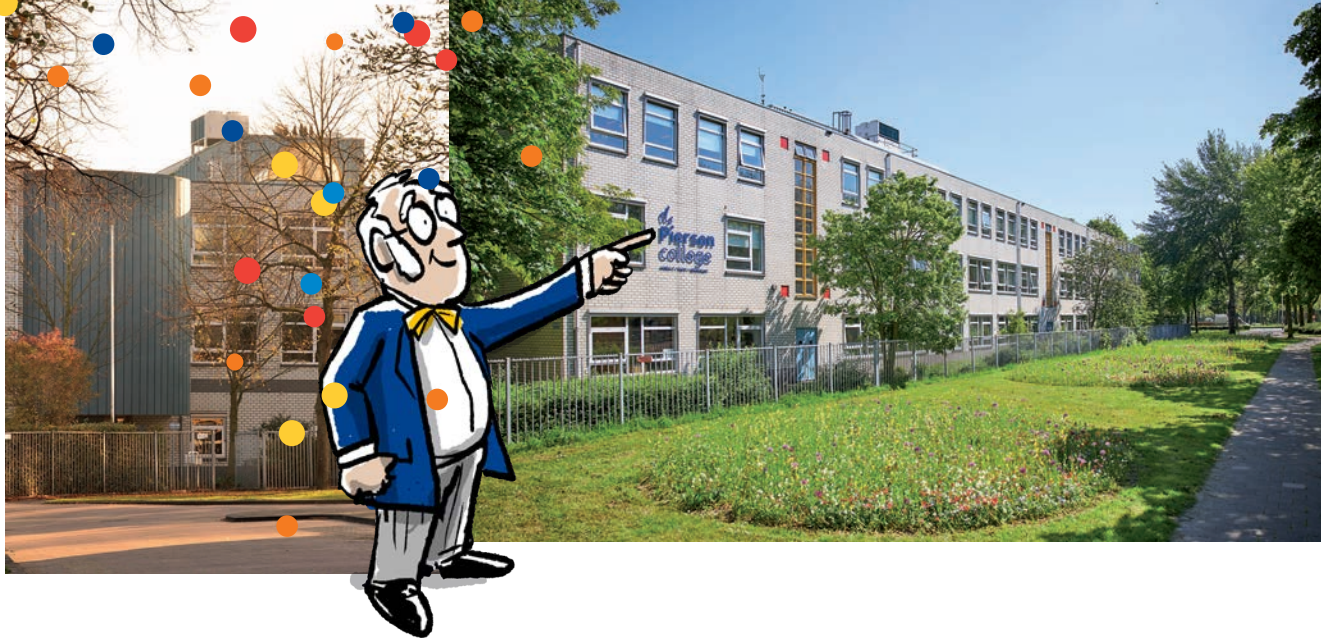
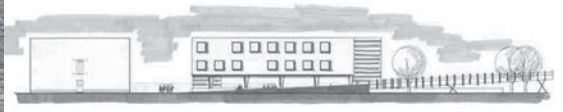
Inmiddels was een oud-leerling van de protestantse lagere school, Marinus van der Lubbe, beticht van het in brand steken van de Reichstag in Berlijn. Hij werd ter dood veroordeeld.

De Tweede Wereldoorlogsjaren gingen niet onopgemerkt aan onderwijzers en leerlingen voorbij. Zo zorgde brandstofschaarste er in 1942 voor dat de school enige maanden gesloten was. Op andere momenten was onderwijs niet mogelijk omdat de Duitsers de schoolruimte vorderden voor diverse doeleinden. Nadat de Duitse Wehrmacht in februari 1944 het gebouw had gevorderd, marcheerde de Hitlerjugend door de gymzaal. Tijdens de gevechten om de bevrijding in oktober 1944 werd flinke schade toegebracht aan de school. Het gebouw aan het Brugplein veranderde in een ruïne, maar kon na herstel begin 1945 voor een deel weer in gebruik genomen worden. Slachtoffers waren er ook in de kring van de school te betreuen, in dit geval zelfs na de bevrijding van de stad. Op 22 december kwam een V1, een Duitse vliegende bom, op de wijk *De Vliert* terecht. Circa 50 huizen werden geheel verwoest of zwaar beschadigd. Drieëntwintig gewonden en negentien doden waren te betreuen, waaronder onderwijzer op de Protestantse school J. Troost.

Directeur Sinke neemt zijn school mee vanuit woonoord Lunetten

Tot 1956 bleven er nog altijd maar vier onderwijzers aan de school verbonden. In dat jaar werd de heer Jo Sinke tot directeur benoemd. Sinke was sinds 1952 hoofd van de lagere school en van de MULO in het woonoord Lunetten in Vught. Deze vielen onder hetzelfde bestuur als de *Protestantse Scholen*. Bij zijn benoeming bracht Sinke zijn Mulo-schooltje met 30 leerlingen en twee onderwijzers mee. Het gevolg was dat het schoolgebouw aan het Brugplein eind jaren 1950 te klein bleek.

In 1959 kwam de oplossing voor het huisvestingsprobleem. In dat jaar vond de opening plaats van een nieuw complex aan de Samuel Morsestraat (thans: Paleiskwartier). Het gebouw was bestemd voor drie schoolsoorten: een kleuterschool, lagere school en MULO. Bij het maken van de plannen in 1954 was men voor de MULO uitgegaan van zeven theorielokalen en één natuurkundelokaal. Het leerlingenaantal groeide na 1954 echter gestaag, mede doordat vanuit het woonoord Lunetten leerlingen naar de school bleven komen, waardoor de school in 1959 eigenlijk al te klein was. Na wat interne veranderingen kwam de definitieve oplossing voor het ruimteprobleem in 1968 toen de kleuterschool verhuisde naar de Kruiskamp. Dat

jaar veranderde het hele Nederlandse onderwijs door de Mammoetwet. De Protestantse Mulo werd *ds. Pierson-Mavo*.

Eind jaren 60 werd er door het bestuur van de school ingezet op het verkrijgen van een havo-afdeling waardoor de concurrentiepositie versterkt zou worden. In 1974 keurde het ministerie van onderwijs de aanvraag voor een havo-afdeling goed. De naam veranderde in: *Christelijke Scholengemeenschap ds. Pierson voor havo-mavo*. De Pierson groeide in de tweede helft van de jaren 70 explosief in haar leerlingenaantal. Er werden twaalf lokalen bijgebouwd en er kwam een dependance aan de Herendonklaan. In 1979 kreeg de Pierson als een van de eerste scholen in Nederland een medezeggenschapsraad. De leerlingenbegeleiding werd beter gestructureerd. Toen Sinke dat jaar afscheid nam, kon worden geconcludeerd dat er in twintig jaar veel tot stand was gebracht.

Scholengemeenschap wordt college

Onder leiding van de nieuwe directeur, Pieter Scherpenzeel (1979-1988), werd verder gebouwd aan de school. Omdat er nog geen vwo op protestants-christelijke grondslag in de stad was, kreeg de ds. Pierson-scholengemeenschap de mogelijkheid een atheneum-afdeling te starten met ingang van het schooljaar 1984-1985, die, evenals de uitbreiding met de havo, weer zorgde voor nieuwe groei. Begin jaren 90 telde de school een kleine duizend leerlingen en ruim zestig personeelsleden. De gemeente was ondertussen niet gelukkig met de inrichting van het gebied rond het station aan de westzijde. Daarom werden er plannen gemaakt om dit gebied volledig op de schop te nemen. Dit resulteerde in een totaalplan, waarin een verplaatsing van de Pierson op de rol stond. Onderhandelingen met de gemeente leidden tot nieuwbouw op de huidige locatie. In januari 1993 vond de fees-

telijke opening plaats van het nieuwe gebouw aan de Gerard ter Borchstraat. Vanaf het begin van dat schooljaar heet de school ds. Pierson College. Vanaf de jaren 90 ontwikkelde de school zich tot een moderne open scholengemeenschap met 1650 leerlingen en 170 personeelsleden. De school stond inmiddels onder leiding van Marlies Kreuzen (1989-2002), een van de eerste vrouwelijke rectoren in Nederland. Het leerlingenaantal bleef groeien en op het terrein verschenen enkele noodgebouwen, de D-vleugel. In het hierop volgende decennium kreeg de inrichting van het onderwijs in de 2e fase een andere vorm met de invoering van het keuzewerktijdsysteem. Om fysiek vorm te geven aan het 2e fase-studiehuus en de groei in goede banen te leiden kwam in 2006 op het terrein een tweede gebouw, Lux genaamd, met een open leercentrum (OLC). In datzelfde jaar ontving de school de *gouden schoolbank* voor beste

studiehuis voor de tweede fase havo/vwo. De krijtborden werden vervangen door projectieschermen en beamers, op ieder bureau kwam een computer te staan en al snel verschenen de eerste smartboards. Belangrijke aanjager hierachter was Wout Hordijk, die als plaatsvervangend rector (1988-2011) regelmatig een rector verving.

De school bleef meer en meer leerlingen trekken waardoor in de jaren 2010 meerdere keren een loting moest plaatsvinden voor de nieuwe brugklaslichting. Het waren ook de brugleerlingen die in 2014 gingen pionieren met het gebruik van chromebooks en digitale leermiddelen in de les. In datzelfde jaar vond een verbouwing plaats aan zowel het hoofdgebouw, waar een zijvleugel en een gymzaal bij kwam, als Lux waar een verdieping bovenop kwam. De ingreep was dusdanig dat de tweede klas-leerlingen dat jaar les kregen in een leegstaande basisschool aan de Lucas van Leijdenstraat.

De laatste grote onderwijskundige verandering betreft de inrichting van het onderwijs in de onderbouw waar vanaf 2019 wordt gewerkt met een basisprogramma en zogeheten v-uren (versterking, verdieping en verbreding). In 2020 kwam de wereld en dus ook de wereld van de Pierson in de greep van Covid-19. Het leidde in het voorjaar van 2020 tot een lockdown waarbij de leerlingen thuis online onderwijs volgden. Examenkandidaten slaagden op grond van hun schoolexamencijfers, er werd geen schriftelijk eindexamen afgenomen. Ook in het schooljaar 2020-2021 domineerde de wereldpandemie de inrichting van het onderwijs. Lessen werden deels thuis gevolgd, op school was er een mondkapjesplicht. Het maakte het onderwijs, het leren en welbevinden van leerlingen en van het personeel er behoorlijk complex op. Hopelijk kan in september de draad weer worden opgepakt en kunnen we met elkaar in schooljaar 2021-2022 terugkijken en vieren dat de Pierson 100 jaar bestaat.

Joop Boelens, oud-docent Frans en Tom Sas, docent geschiedenis

Rondje Den Bosch

Niet de locatie maakt een school tot een school maar de mensen die 'm bevolken. Een leerlinge, die in 1990 haar diploma op de Samuel Morsestraat kreeg, zal zich niet meer of minder Piersonner voelen dan de scholier die vorig jaar afzwaaide aan de Geraert ter Borchstraat, waar het Pierson College na veel omzwervingen terecht kwam.

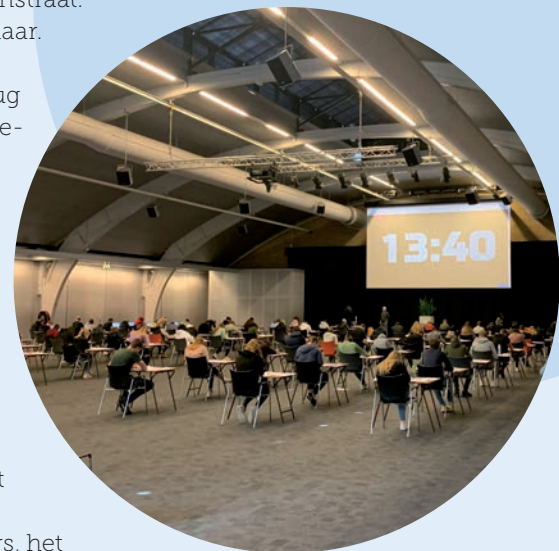
Dominee Pierson gaf het startschot in de Korte Putstraat, waar nu taveerne 't Pantoffeltje allesbehalve herinnert aan het protestants-christelijke onderwijs van weleer. Een paar jaar later trok de karavaan naar het huidige Anne Frankplein en daarna –uitgebreid met de MULO– naar het Emmaplein. Achter het Centraal Station streek de school voor langere tijd neer: toen een wat louche buurt met een zieltogende industrie en een bedenkelijke reputatie qua straatprostitutie. De sectie scheikunde paste er niet eens meer bij en zocht het een dikke kilometer verderop in de Heerendonkiaan, waar de docenten hun eigen koninkrijk hadden met eigen regels over middagdutjes, buiten lesgeven, borreltjes (na lestijd) en carbidschieten.

Zo'n dertig jaar geleden hielden we het daar ook voor gezien en vertrokken we naar het andere treinstation in 's-Hertogenbosch-Oost. De nestdrang was groot maar het aantal aanmeldingen ook, dus moest er regelmatig worden omgezien naar extra behuizing als er weer eens vleugel aangebouwd of een verdieping bovenop gezet moest worden. Een jaar lang pendelen we heen en weer naar de gehuurde lokalen bij het toenmalige Hervion College, waar de oerbewoners en de nieuwkomers wekelijks een verbeterde strijd uitvochten om het gebruik van de videokar. Een paar jaar later gingen de tweede klassen naar de dependance in het oude basisschooltje aan de Lucas van Leydenstraat. Maar daarmee was het nog niet klaar.

In april vond ik mezelf ineens terug in de Brabanthallen om te surveilleren bij de tentamens. In het begin van mijn Piersontijd, fietste ik er in de vroege ochtend langs, als de veehandel net was afgelopen en de handelaren met dikke portemonnees en wandelstok de Oude Vlijmenseweg overstaken naar het café (of daar zelfs al tamelijk beneveld uitkwamen na het klinken op de handel). Die fietsroute zelf was voor wat betreft geurbeleving van een immense smerigheid: de Heus Mengvoeders, het slachthuis, Heineken en de veemarkt. Tel daar 36 verkeersdrempels en een zwangerschap bij op en dan is de uitkomst geheid een kotsmisselijke docent.

In de Brabanthallen (1931 Congrescentrum) deelden we met collega's onze herinneringen aan deze oer-Bossche omgeving: wanneer was jij hier voor het laatst? 'Vorig jaar bij André Kuipers', 'November 1994 bij Joe Cocker', 'Tijdens de onderwijsstaking in 1999.'

Onze examenlichting van dit jaar voegt er een nieuwe herinnering aan toe: 'In 2021 moest ik hier tentamens doen vanwege corona. De test- en vaccinatiestraat waren hier pal achter en het sneeuwde toen in april.' (KP)

De mooiste baan van Nederland

Interview met Alma van Bommel, rector van het Pierson College van 2007-2021

Alma van Bommel stond 14 jaar lang aan het stuur van het ds. Pierson College. In dit interview blikken we met haar terug op een periode vol ontwikkeling binnen en buiten de Pierson.

Veertien jaar geleden werd je rector van het Pierson College. Wat zette jou aan tot die stap?

Ik was op dat moment zo'n 10 jaar lid van de centrale directie van een scholengemeenschap in Oud-Beijerland. Ik had de portefeuilles Onderwijs en Personeel en een collega was verantwoordelijk voor Beheer en Financiën. Ik vond mijn portefeuilles altijd erg leuk, maar ik miste het totaalpakket. Ik ben heel erg van integraal denken en werken, dingen kunnen in een school niet losstaan van elkaar. In de benadering van een leerling horen resultaten, ontwikkeling en welzijn van het kind onlosmakelijk bij elkaar. Zo vond ik dat ook bij managementzaken. Voor mij was het dus een logische stap om op enig moment verder te gaan naar een functie waarin je voor het totaal eindverantwoordelijk was. Toen ben ik rector, en later rector/bestuurder geworden op de Pierson.

Wat is het verschil tussen die functies?

Met name die combinatie is heel interessant. Als je alleen bestuurder bent, sta je verder weg van wat er gebeurt in een school. Dat wilde ik niet. Door de combinatie van rector en bestuurder is mijn speelveld als rector veel groter geworden. Je staat niet alleen in de school, maar bent ook meer in verbinding met de regio, met andere organisaties en met beleidsontwikkeling. Tot en met OCW en de VO-raad aan toe. Dat heeft de school ook veel gebracht: de

school heeft een stem gekregen in de processen buiten de school. En we beschikken daarmee ook tijdig over informatie zodat je vooruit kan denken en samenwerking vorm kan geven.

Wat sprak je aan in de Pierson?

Het ontwikkelingsgerichte, het proactieve, de visie die sterk in de school zit, de zelfstandigheid van leerlingen en medewerkers. Dat zijn allemaal dingen die niet vanzelfsprekend zijn, maar die ik in mijn hele loopbaan het meest sterk hier heb ervaren. Maar ook de warme betrokkenheid bij elkaar en de wereld, de pedagogische vormgeving van de christelijke identiteit van de school. Voordat ik 'ja' heb gezegd op mijn baan op de Pierson heb ik een dag meegelopen en met allerlei mensen gesproken. Van conciërges tot en met docenten en leerlingen. Na die dag had ik geen enkele twijfel, hier wilde

ik werken, er was een match tussen waar de school voor staat en wat ikzelf in het leven en het onderwijs aan jonge mensen belangrijk vind.

Ontwikkeling van de school

In 14 jaar is er veel veranderd. Inmiddels is het veel vanzelfsprekender dat je jezelf een leven lang ontwikkelt. Ik zie dat mensen dat met veel plezier doen, dat dat inspireert en motiveert, het houdt de school in beweging. Ik denk ook dat er meer wordt samengewerkt in de school op alle niveaus. De positie van de directie is meer horizontaal geworden. Er worden meer dingen geboren en ontwikkeld in de organisatie zelf. Daarnaast zie je in de klas meer maatwerk. In ons schoolplan heet dat: de leerling aan het stuur. Onderwijs doe je samen. En je ziet het breed in de school, tot en met de facilitaire ondersteuning. Overal zie je meer en meer co-creatie.

Is dit specifiek voor deze school of meer een maatschappelijke ontwikkeling?

Ik denk beide. Je ziet dat burgerschapsvorming en democratie in de maatschappij steeds belangrijker zijn. Maar ik zie het ook heel sterk in deze school. De Pierson is daarin best wel ver. De voedingsbodem was al heel rijk toen ik kwam. We zijn van een bredere directie naar een smallere directie gegaan, dat past in het idee van de medewerker en uiteindelijk de leerling aan het stuur, je doet de dingen samen vanuit een gedeelde verantwoordelijk en vanuit ruimte voor groei. De relatief

kleine directie en een krachtig middenmanagement werken nauw samen vanuit integraliteit. De ondersteunende stafdiensten werken uiteraard primair vanuit vakkennis op de portefeuilles, maar altijd vanuit verbinding met elkaar. Integraal werken is zo in de hele school verweven.

Wat zie je als de opdracht voor het onderwijs?

Kinderen zien in al hun talenten en hen begeleiden op hun weg naar volwassenheid. Daarin zorgen we ervoor dat een kind cognitief wordt toegerust, maar ook op het gebied van 'mens zijn'. Vorming is voor mij onlosmakelijk verbonden aan het onderwijs. De aandacht daarvoor is veranderd in mijn onderwijsloopbaan, die natuurlijk al begon in mijn eigen tijd als leerling op school. Een ingrijpende gebeurtenis op mijn 14e was dat een broer van mij in de kerstvakantie overleed. Thuis was daardoor voorgoed anders. Ik vroeg aan mijn ouders of ze het niet wilden vertellen op school omdat daarmee in elk geval op school alles normaal zou blijven. Mijn ouders hebben dat ook niet gedaan en school heeft daar dus nooit een rol in genomen. Dat zou in deze tijd ondenkbaar zijn. De zorg is vele malen beter, er is veel meer ondersteuning op het welzijn van de leerlingen. We vinden dat heel vanzelfsprekend, maar die verandering heeft in een relatief korte tijd plaatsgevonden. Ook dit past bij de integrale aanpak op school. Onderwijs en privé zijn meer met elkaar in

verbinding. Daardoor is het werk van docent en schoolleider ook veranderd.

De meer integrale benadering heeft ook op financieel gebied veel veranderd. Nu krijgen scholen een budget en moeten daar een school van runnen en onderwijs vormgeven. Je hebt een andere verantwoordelijkheid. Je kunt als school tegenwoordig zelfs failliet gaan; aan de andere kant heb je ook meer beleidsruimte en keuzemogelijkheden.

Wat vind je van deze verandering: komt dat het onderwijs ten goede?

In de basis moet je natuurlijk afspraken hebben over de inrichting van de opleiding en de niveaubewaking. Je hebt je verplichte vakken, kerndoelen en eindtermen, waarmee scholen ook onderling vergelijkbaar zijn. Daarnaast kun je keuzes maken. Het is mooi, dat scholen vanuit pedagogische of religieuze achtergronden gesticht kunnen worden en daarin onderscheidend zijn. En dat een school kan zien wat passend is voor haar leerlingen. Daarmee kunnen leerlingen en ook ouders keuzes maken. Het is goed dat er niet één type school is.

De toekomst: meer kansengelijkheid

Een van de thema's die nu sterk uitvergroet wordt, is kansengelijkheid. De doelstelling van het onderwijs is maximale kansen bieden aan alle kinderen en niet alleen aan een selecte groep. Je kunt je afvragen of dat in voldoende mate gebeurt, ik denk het

niet, en zeker in deze coronatijd zie je de verschillen nog groter worden. Daar ligt een urgente opdracht voor het onderwijs.

Het kan niet anders dan dat we stoppen met de vroege selectie op 12-jarige leeftijd. Het 10-14 onderwijs is daar als nieuw concept, een voorbeeld van. Met de mogelijkheid om schoolkeuze uit te stellen, kinderen maximaal te laten ontwikkelen en maatwerk te leveren.

Ik denk dat in de toekomst de hele advisering 2 à 3 jaar zal opschuiven, waarmee de basisscholen geen advies

'Kinderen zien in al hun talenten en hen begeleiden op hun weg naar volwassenheid'

Differentiatie of individualisering?

Als je differentieert, erken je dat er verschil is in behoefte en probeer je je aanbod aan te laten sluiten bij de vraag. Maar aan individualisering zit een kant, waarbij mensen heel erg vanuit zichzelf denken en vanuit hun eigen belang verwachten dat de ander levert wat hij wil. Ik denk weleens dat we al te ver zijn gegaan. Daar zie ik een risico, want zo'n instelling doet iets met gemeenschapszin, je sociale verantwoordelijkheid. Ik zou differentiatie willen vergroten maar de hele beweging naar individualisering zou ik willen beperken.

School heeft daarin een rol door steeds opnieuw de aandacht te vragen voor de ander. Steeds de vraag te stellen hoe jij je tot de ander en de wereld verhoudt. Waar ben je van betekenis voor de ander. Ik vind het heel mooi dat wij de Maatschappelijke Stage gehandhaafd hebben, ook op het moment dat daar geen subsidie meer voor werd verleend. Je belangeloos inzetten voor een ander, in een stage of bij een goede doelen actie: kinderen leren om er te zijn voor een ander, is voor mij een deel van vorming.

School in de stad

Je bent als rector/bestuurder ook duidelijk betrokken in de stad en in het land. In dat laatste geval voor de VO-raad.

Wat heeft dat gebracht?

In de stad was het leuk om verder te kijken dan de Pierson. Je groeit zelf ook, doordat je weet wat er speelt in andere scholen, in de politiek, bij jeugdzorg, bij Ondernemend

meer hoeven uit te brengen en hun tijd kunnen besteden aan onderwijs en vorming. De brugperiode zal 2 à 3 jaar worden en dat gaat iets betekenen voor het VO, zeker voor de categorale scholen. Er zal meer differentiatie komen in wat een kind nodig heeft, versterking, verbreding, verdieping of meer begeleidingstijd. De onderwijsraad heeft onlangs een toekomstschets gemaakt. Daar zit de Pierson in haar onderwijsconcept al heel dicht tegenaan. Als Pierson hebben we altijd een 2 jarige brugperiode gekend, ook

al is er het laatste decennium de druk geweest om naar een volledig homogene eerste en tweede klas te gaan. Je lijkt dan het probleem van differentiëren op te lossen, want differentiëren is moeilijk. Daar ligt een uitdaging voor het hele onderwijsveld om hierop verder toegerust raken. In de hele maatschappij zie je de vraag naar maatwerk, waarmee een individuele aanpak nodig is. Niet meer in grote groepen één en hetzelfde aanbod, dat heb je in de zorg, in de kinderopvang, in de huisvesting.

's-Hertogenbosch, omdat de dingen nooit los van elkaar staan. Wij hebben als school regelmatig rechtstreeks te maken met jeugdzorg, maar jeugdzorg ligt wel op het bordje van de gemeente. De extra ondersteuning vanuit Passend Onderwijs is een taak voor de Pierson maar ligt wel bij het samenwerkingsverband De Meierij. Op heel veel fronten kom je met elkaar in aanraking, of het nu gaat om Passend Onderwijs, de coronamaatregelen of huisvesting. Dan helpt het als je weet wat er speelt, zo kun je elkaar ook versterken.

De kracht van het samenwerken maakt dat je ook veel meer kunt bereiken. Gaan we bijvoorbeeld als scholen in den Bosch elkaar beconcurreren en in aanloop naar de brugklasaanmelding overal grote posters plakken en veel onderwijsgeld in marketing stoppen? Of kun je met elkaar een eenduidig verhaal brengen, waarin de verschillen tussen de scholen wel helder zijn maar waarin je elkaar niet wilt ondersneeuwen. Dingen samen doen helpt. Die samenwerking is echt toegenomen de laatste jaren en de centrale aanmelding is daar maar één voorbeeld van.

Het netwerk *Met elkaar Bosschenaar*, waarin o.a. onderwijs, kerken en moskeeën, jongerenwerk en politie samenkomen is ook een mooi voorbeeld van samenwerking, waarin nagedacht wordt over voorkomen van polarisatie en bevorderen van acceptatie, zoals in de regenboogbeweging.

Als je elkaar kent en weet te vinden, dan heb je daar op allerlei fronten voordeel van. Neem de recente situatie met de docent maatschappijleer die bedreigd werd, dan kun je in samenwerking met elkaar heel snel iets doen. Je staat er niet alleen voor, met het risico dat een probleem groter wordt in plaats van kleiner.

Hoe zul je je de Pierson herinneren?

Er zijn heel veel mooie, indrukwekkende en dierbare momenten, allemaal op een ander niveau.

Als ik er één moet noemen is het de manier waarop we afscheid hebben genomen van een overleden leerling. We hebben als school echt letterlijk stil gestaan bij haar overlijden en met elkaar afscheid genomen. Dan realiseer je je intens dat je een gemeenschap bent, dat je er voor elkaar bent, dat ieder er toe doet.

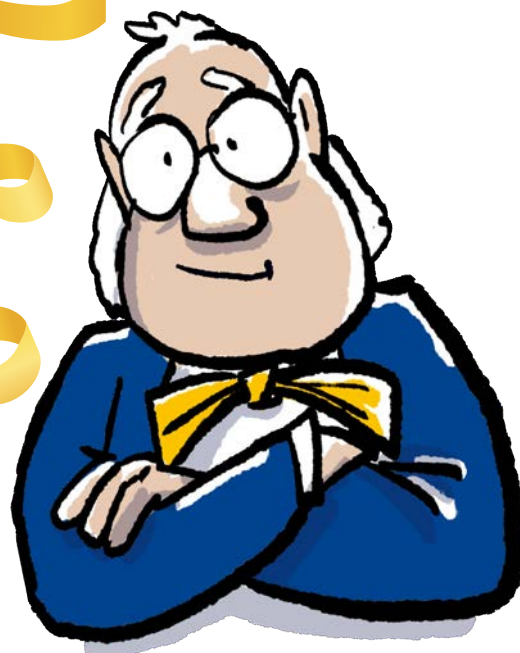
Voor mij is de Pierson een school waar het gaat om mensenwerk. Je kunt je beleid en je onderwijsprogramma's nog zo mooi op orde hebben en je examenresultaten excellent, het gaat meer om wat mensen doen met hun leven, hun menszijn. Alle samenwerking begint met de relatie, verbinding. Als je in verbinding komt doordat je dezelfde dingen belangrijk vindt, komt er een prachtige match.

Dat mensen glanzende ogen krijgen als het over onderwijs en leerlingen gaat. Dat ze er zonder nadenken zijn voor een leerling, als die je nodig heeft. Dat is een gedeelde passie op de Pierson en dat maakt leiding geven aan de school in steeds wisselende contexten altijd weer uitdagend en inspirerend.

Daarom had ik de prachtigste baan van Nederland!

(MvdB, CM)

DNA

Identiteit

gaat over jou, de ander en de wereld om ons heen...

Hoe zorg ik dat ik een goed leven kan gaan leiden? En welke betekenis geef ik aan het woord 'goed'? Wie of wat bepaalt mij in het leven en in de keuzes die ik elke dag weer maak?

Met die vragen confronteren we onze leerlingen door alle leerjaren heen. In de lessen levensbeschouwing, in het mentoruur maar ook op andere momenten. Groeien als mens staat centraal in onze visie op 'school'. Groeien als mens doe je samen met anderen. Je leert keuzes maken om een verantwoordelijke deelnemer aan de maatschappij te worden. Dat gaat niet altijd vanzelf omdat het leven soms complexer is dan we zouden willen. Die moeilijke dingen verdienen wel aandacht. Aandacht die we met elkaar en voor elkaar willen hebben, in en buiten de school.

Vieren hoort ook bij school en gemeenschap zijn. Vanuit onze christelijke traditie vieren we natuurlijk Kerst en Pasen, maar ook veel andere momenten zijn belangrijk. We organiseren kerstvieringen waarbij we het kerstverhaal verbinden aan

Door alle jaren heen, vertrouwd oud maar ook springlevend jong, onze Hendrik en onze school!

ons eigen leven. Bijvoorbeeld door met de leerlingen na te denken over de toekomst en hoe zij daar een mooie en betekenisvolle bijdrage aan kunnen leveren. In de bovenbouw gingen leerlingen afgelopen jaar zelf aan de slag om een heerlijk diner te serveren, maar dachten ook na over de lege plek aan tafel, een lege plek in hun leven, het gemis van een dierbaar iemand. Op een heel triest moment eerder in de geschiedenis van onze school stonden we zij aan zij, leerlingen en collega's naast elkaar, om afscheid te nemen van een leerlinge die te vroeg het leven verloor. Een trieste, maar indrukwekkende dag die bij ieder op een eigen manier nog lang naklinkt in ons denken en voelen. Vreugde en verdriet gaan ook op school hand in hand.

Tijdens onze paasactie afgelopen jaar kochten leerlingen paaseitjes en narcissen om uit te delen aan iemand die voor hen belangrijk is. Anderen organiseerden een heitje voor karweitje actie. Dit alles om de opbrengst te kunnen doneren aan Stepping Stone Liberia. Een organisatie die we al een aantal jaren steunen en die in Liberia vrouwen helpt en daar een schooltje gebouwd heeft. Zij waren blij verrast met de ruim € 2.000,- die we hen ondanks corona dit jaar mochten overhandigen. Door de jaren heen hadden we in de adventstijd activiteiten naar Pasen toe.

In 2019 bedachten we een alternatieve vastenactie, we dachten na over onze vleesconsumptie en keuzes maken....

Ook buiten de school waren we te vinden. Voor de tweejaarlijkse Piersonlezingen nodigden we eerder onder meer Leo Bormans uit die ons vertelde over geluk. Eén van zijn belangrijkste lessen is dat geluk samen gaat met andere mensen. Je hebt elkaar nodig als je een gelukkig leven wilt leiden. Voor de Piersonlezing waren zowel mensen van school als vanuit de kerk en de stad uitgenodigd in de Grote Kerk die ons welkom heette. Een mooie levensles die we graag in praktijk brengen. Op de Pierson vragen we aandacht voor wat soms zo vanzelfsprekend lijkt, de waarden die we delen met elkaar, of het nu gaat over pesten in de klas, bijles aan jongere leerlingen, de goede doelen acties of het helpen van de burens, het is onderdeel van wie we zijn. Veel daarvan komt voort uit onze christelijke bron. Al geven we dat nu

anders vorm dan 100 jaar geleden, in de kern is het nog hetzelfde als toen ds. Hendrik Pierson de eerste vereniging voor Protestants Christelijk Onderwijs oprichtte. Een vooruitstrevend en gedreven man met een sterk pedagogische visie en sociale insteek. Het ene lokaltje in de Korte Putstaat werd een heuse lagere school met een kopklas. Zo ontstond in 1921 de eerste Protestants-Christelijke school voor Voortgezet Onderwijs in 's-Hertogenbosch, de start van onze Pierson! 100 jaar oud, 100 jaar bijzonder en 100 jaar met oog, hart en handen voor de ander en de wereld om ons heen. Dat merk je in de sfeer op de school, in de vele activiteiten en in nog veel meer. Identiteit is meer dan een grondslag, het is wie we zijn en willen worden. Door alle jaren heen, vertrouwd oud maar ook springlevend jong, onze Hendrik en onze school!

Marieke Smit, docent levensbeschouwing en lid stuurgroep Identiteit

Het is mijn Pierson gebleven

Uniek is het niet, bijzonder blijft het: het moment waarop een oud-leerling haar kind komt aanmelden voor de brugklas. Zijn behaalde resultaten in het verleden garanties voor de toekomst?

Wat verwacht een jongere generatie van school?

Als ik ze spreek, zit Puck middenin haar eindexamens vwo (inmiddels is ze geslaagd!), haar moeder Esther Strik-Haughey deed 30 jaar geleden in 1991 eindexamens havo op de Pierson. Hoe kijken zij terug op hun schooltijd?

Esther Strik: Ik woonde als kind in Bruchem, en wilde heel graag weg uit het dorp. Omdat we hoorden over de Pierson als een persoonlijke school, met kleine klassen en gunstige schooltijden en bovendien vlakbij het centraal station gelegen, kwam die school in beeld.

Ik vertrok om 7.00 uur, moest 4 kilometer fietsen, dan met de trein en dan nog een stukje lopen, maar ik had er heel wat voor over om in de stad naar school te gaan en daar heb ik ook nooit spijt van gehad. In de brugklas kwam ik toen toch met kinderen uit Hedel en Kerkwijk, maar in de loop van de jaren mengde de populatie zich. Het was een kleine school, 600 leerlingen, en zeker in de laatste jaren kende je iedereen van gezicht. Een paar van mijn mooiste vriendschappen zijn daar begonnen.

De oude Pierson was een mooi oud gebouw, ook al was er wat achterstallig onderhoud. Er is wel eens een plafondplaat tijdens een les naar beneden gekomen, wij moesten

daar vooral hard om lachen! Als kind heb je daar geen last van. Ik heb hele goede herinneringen aan die tijd: het schaatsen in De Vliert met carnaval, gewoon zitten op de leuning van ons vaste bankje op het schoolplein, kwam er eentje bij dan schoof er aan de andere kant eentje af, het bakkertje op de hoek waar je voor een gulden een pizzastokbroodje kon krijgen.

De docenten waren jong, we noemden iedereen bij de voornaam, en we hadden heel leuk contact. Als ik ze nu tegenkom, weten ze nog steeds wie ik ben. Een paar jaar geleden kwam ik gymdocent Dré Somers tegen, die dan zegt: 'Esther Haughey, klas 1E'. Die klas wist ik zelf niet eens meer.

Op kamp in Heeswijk Dinther, in zo'n huisje, het stelde niets voor, vergeleken met de reizen nu, maar je kwam helemaal verbonden met elkaar terug.

De actiedagen, waarbij er een podium in de gymzaal kwam met zangers, een kroegje in een van de lokalen, workshops met een kunstenaar. Iedereen mocht dan komen, ook ouders. Gewoon de lol, zoveel lol met elkaar.

Puck, was de Pierson voor jou nog een open keuze?

Puck: Ik wilde helemaal niet graag weg van mijn basisschool en ik wilde vooral naar een school dicht bij Engelen. Ik had al een paar scholen bezocht en ben eigenlijk alleen voor mijn moeder nog naar de open dag van de Pierson gegaan. Zij wilde nog eens even gaan kijken wat er van haar oude school geworden was.

Toen we naar buiten liepen had ik al beslist: een relaxte en gastvrije sfeer, aardige docenten, het gevoel dat je gewoon jezelf kunt zijn. Ik zei al voordat we in de auto zaten: 'Mam, dit wordt 'm.'

De school is natuurlijk groter geworden. Ik ken niet iedereen van gezicht, maar je hebt een eigen vriendengroep, je kent je jaarlaag. En ook ik heb een switch gemaakt in mijn vriendengroep. Je leert nieuwe mensen kennen en je ontwikkelt zelf ook. Ook in coronatijd hebben we het contact weten te onderhouden, hoewel je het groepsgevoel wel mist.

Twee jaar geleden zaten we meestal aan een grote tafel in de aula, mensen schoven aan. Je liep om en door elkaar heen. Met mooi weer buiten. Even 10 miniloempia's voor een euro halen bij de Oriental. We gingen veel uit en zo ken je in Den Bosch via via ook veel mensen.

Nu zijn we op school met minder mensen. Het is rustiger, maar heel gezellig en we gebruiken de tijd om bij te praten, we genieten van de momenten dat we bij elkaar kunnen komen.

Wat is hetzelfde gebleven?

Puck: De docenten, die gemakkelijk benaderbaar zijn, en natuurlijk de vrienden die je maakt.

Esther Strik: Wat ik nog altijd proef is dat het een sociale persoonlijke school is. In de brieven van school worden de zaken beschreven op een manier die zorg ademt, zorg voor leerlingen en medewerkers. Dingen worden benoemd, ook als er hommeles is. Het wordt opengegooid, dingen zijn transparant. Dat is voor mij de Pierson en dat voel ik nog steeds, ook al is de school groter.

Ook nu in de jaren, waarin je als school vooral moet overleven, voel ik dat de intentie er is om vanuit verbinding dingen persoonlijker te maken, gericht op het individu: er mag verschil gemaakt worden, omdat het doel intrinsieke motivatie is. Er zit een diepere laag, die voor mij altijd voelbaar is. Het voelt nog altijd als mijn Pierson en ik kijk dan ook uit naar de reünie volgend jaar! (CM)

Over krijt, chromebooks en open leercentra

Het is half april 2021. Als je deze week de kranten openslaat vind je allerlei berichten over het onderwijs. De jaarlijkse rapportage van de onderwijsinspectie, *De staat van het onderwijs*, is verschenen en ook een advies van de Onderwijsraad met de voor zichzelf sprekende titel, *Later selecteren, beter differentiëren*. In een artikel over dit laatste rapport verwees iemand terug naar de discussie over de middenschool uit het midden van de jaren 70 toen een soortgelijke roep klonk en een poging werd gedaan om kansengelijkheid onder leerlingen te vergroten. Onderwijs gaat over ontwikkeling, maar is zelf ook steeds in ontwikkeling, want hoewel het deze week lijkt alsof er sinds die discussie over de middenschool weinig is veranderd, is het onderwijs van nu wel degelijk anders dan dat van een jaar of vijftien geleden.

De meest in het oog springende verandering is het gebruik van digitale hulpmiddelen. In 2006 hing in elk lokaal nog een krijtbord. Zo een met een groot bord in het midden en een linker- en een rechterpaneel dat dicht en open kon worden geklapt. Docenten kregen op hun opleiding nog les in bord-schrijven. Les in les uit beschreven ze in een meestal mooi handschrift de verschillende delen van het bord. Op het plankje onder het bord lagen een borstel, enkele krijtjes, in wit en kleur en er lag een flinke hoeveelheid krijtstof van het schrijven en uitvegen. Als je voor in het lokaal je tas neerzette kreeg je tas nog wel eens zo'n witte stoffige onderkant.

In een aantal goed uitgeruste lokalen stond een televisie en een videorecorder in de hoek van het lokaal waarmee een interessante documentaire of een film getoond kon worden. Voor de andere lokalen was er een videokar. Hier en daar stond een overheadprojector waarmee je de inhoud van doorzichtige a4 'tjes kon projecteren op een doek. In een of twee lokalen hing een beamer.

In razend tempo is die situatie op de Pierson veranderd. Rond 2010 al hingen er smartboards in alle lokalen waarmee krijtbord en video werden vervangen. Schrijven op hetzelfde bord als waarop je film kon kijken, het lijkt nu de normaalste zaak van de wereld, maar is nog niet zo oud. Voor zowel de docenten als de leerlingen was dit een grote verandering. Ineens was het mogelijk om het internet in de vakken in te zetten. Lessen werden meer en meer in de vorm van presentaties gegoten die met de juiste programma's interactief waren. In diezelfde tijd is ook een stuurgroep leermiddelen gestart die als een van de thema's na is gaan denken over digitaal onderwijs. Na een pilot van enkele jaren zijn in september 2016 alle brugklassen gestart met eigen chromebooks. Nu, na een aantal schooljaren hebben alle leerlingen op onze school een eigen device waarmee de buitenwereld toegankelijk is op ieder schoolbankje. We gebruiken nog steeds papieren boeken, maar de lesmethodes worden nu allemaal voorzien van slimme websites waarop huiswerk gemaakt, en gecontroleerd kan worden. Leerlingen en docenten hebben steeds zicht op voortgang. Zonder die ontwikkeling was het afstandsonderwijs zoals dat in tijden van corona georganiseerd werd, onmogelijk geweest.

Nog een verandering die de afgelopen vijftien jaar kenmerkt, zie je als je de roosters van de leerlingen bekijkt. Op de roosters vind je nu v-uren in de onderbouw en kw-uren in de bovenbouw. In 2006 zijn deze laatste uren op het rooster van de leerlingen komen te staan steeds vanuit de gedachte om leerlingen meer eigen keuzes te kunnen laten maken in het lesprogramma. Als je keuzes kunt maken, helpt dat om meer gemotiveerd te zijn. En waarom zou iedereen steeds

hetzelfde moeten volgen? Als je iets al kunt, moet je dan alle lessen mee blijven doen? Of mag je tijd besteden aan die vakken of onderdelen die je lastig vindt? Onze kwat-uren bieden op deze vragen een passend antwoord. Daar waar je extra tijd nodig hebt, kun je je inschrijven voor een vak. Op die manier maak je je eigen rooster en is onderwijs meer op maat. Sinds 2019 werken we in de onderbouw met v-uren, uren die leerlingen in klas 1, 2 en 3 meer mogelijkheden tot maatwerk geven. Ben je goed in iets, dan kun je verdiepen, maar heb je juist wat extra ondersteuning nodig, dan kun je versterken voor een vak. Op termijn gaat verbreden daar ook deel van uit maken. Zo sluit onderwijs veel beter aan bij de individuele behoefte van de leerling. De digitale hulpmiddelen helpen daarbij enorm, want daardoor kan passend lesmateriaal veel makkelijker op maat worden aangeboden. Voor de hele goede bovenbouwleerling is er ook maatwerk mogelijk. Sinds een aantal jaren bieden we leerlingen die uitdaging zoeken, de mogelijkheid om eerder examens te doen. Je versnelt dan door een jaar eerder te slagen voor een vak. Op die manier speel je tijd vrij om bijvoorbeeld goed aan het profielwerkstuk te werken. Steeds meer staat de leerling dus zelf aan het stuur van zijn eigen opleiding en is het lesprogramma dus echt op maat.

Ook de gebouwinrichting sluit daarop aan. In 2005 is naast het hoofdgebouw het Lux gebouwd, een toen drie verdiepingen tellend open en frisse ruimte waarin er naast lokalen een heus open leercentrum met ateliers is voor de bovenbouw van het havo en vwo. In het schooljaar 2014 en 2015 heeft er nog een grote verbouwing plaatsgevonden van het hoofdgebouw en het Lux. Op het Lux kwam een extra verdieping en ook het hoofdgebouw is verder uitgebreid. Zo is er een extra gymzaal gebouwd met fitnessruimte maar zijn er ook op de uiteinden van het gebouw extra onderwijsruimtes gecreëerd waardoor op dit moment alle leerjaren in school over een eigen open leercentrum beschikken. Dat geeft ruimte aan onderwijs van deze tijd, meer op maat en passend bij keuzes die leerlingen zelf maken. *(MvdB)*

Fier

Een jaar of vijf geleden zag de school groen van de proeftuintjes. Elke docent, afdeling, sectie of cluster met een goed doortimmerd en verantwoord onderwijsplan mocht hiermee aan de slag. Een van die proeftuintjes was FIER, waarmee we in het schooljaar 2017-2018 startten in atheneum 4. We gingen op zoek naar de verbinding tussen schoolvakken en leerlingen en gaten die in een langlopend project waarin we de kunstmatige hindernissen afbraken tussen vakken, mentoraat, lokalen, klassen en lestijden.

In trimester 2 komen op maandagochtend alle atheneum 4-leerlingen bij elkaar op de G-vleugel in Lux; dit is onze werkplek. In groepen werken zij aan verschillende maatschappelijke thema's, die zij vanuit uiteenlopende routes moeten aanvlagen: juridisch, ethisch, journalistiek, literair en cultureel. Op deze manier vervachten we de vakken Nederlands, maatschappijleer, levensbeschouwing en CKV, zodat de leerlingen zich realiseren dat de samenleving niet uit eilandjes van kennis bestaat. Het mentoraat loopt hier als een rode draad doorheen: de FIER-docenten zijn ook allemaal mentor van een atheneum 4-groep en werken op deze maandagen dus ook de hele dag met hun leerlingen in dezelfde ruimte. Voor laagdrempelige hulp staan de lokaaldeuren open en leerlingen kiezen de plek waar ze het fijnste kunnen werken, individueel of in groepjes. Behalve het trainen van vaardigheden als plannen, samenwerken en organiseren, proberen we hun ook een voorproefje te geven van het leven op een HBO of universiteit wanneer we bijvoorbeeld een hoorcollege van anderhalf uur geven. Op de zomer hoeven we toch niet te letten, die telt voor ons niet en onze pauzes bepalen we zelf in overleg. Dat geeft ons ook de ruimte om af en toe eens buiten de school te gaan kijken. Bij de rechtbank bijvoorbeeld om te horen hoe je een goed betoog houdt of bij de World Press Photo-tentoonstelling, waar indrukwekkende foto's een heel ander licht kunnen werpen op de thema's waar de leerlingen mee bezig zijn tijdens FIER.

Het project mondt uiteindelijk uit in een showdag, waarin de leerlingen in een debat en een creatieve presentatie laten zien hoe zij hun thema hebben uitgewerkt en wat zij hiervan hebben geleerd. Het afgelopen schooljaar hebben we FIER voor het eerst –en hopelijk voor het laatst– digitaal vorm moeten geven en renden we als docenten achter laptop, desktop en telefoon als een malle heen en weer tussen drie Classrooms en een veelvoud aan breakout-rooms maar het is het weer waard geweest. In trimester 2 gaan we met z'n allen weer ouderwets de G-vloer op! *(KP)*

Proefondervindelijk leren is niet meer weg te denken

Als ouders onze open dag bezoeken, verbazen ze zich vaak over de veranderingen in de school. Projecten over duurzaamheid, leeskringen in de Nederlandse les, experimenten met radioactieve deeltjes, excursies naar bedrijven: er is in de afgelopen decennia het nodige anders geworden.

Lesinhoud en didactiek veranderden; vakken kwamen en verdwenen. We zien vooral een ontwikkeling naar proefondervindelijk leren, waarin aangesloten wordt bij de actualiteit. En waarin tussen de vakken gezocht wordt naar de samenwerking met elkaar.

Bredere vaardigheden bij de talen

Bij de talen is de vakinhoud veel breder geworden. Van woordjes stampen, grammatica en dictee naar opstel en betoog. Communicatieve vaardigheden, zoals presenteren voor een groep, worden steeds belangrijker. Veel andere vakken zoeken daarom de samenwerking met de talen, zeker met Nederlands en Engels. Nederlands, om een goed onderzoek te kunnen opzetten en uit te voeren en Engels, omdat het gebruik van technische termen toch heel wat anders is dan het gewone huis-tuin-en-keuken Engels. Naast mondelinge vaardigheden, blijft ook lezen ontzettend belangrijk, en dat geldt voor alle vakken. Tien minuten lezen per dag, is jaarlijks 1000 woorden meer woordenschat. Om leerlingen meer te stimuleren om te lezen, heeft onze mediatheek een rechtstreekse lijn met de bibliotheek. Oeroude boeken op de boekenlijst hoeven niet meer, er is zoveel nieuws te lezen! En de lessen Nederlands en Engels starten altijd met (voor)lezen.

Onderzoeksvaardigheden centraal

Bèta-tec kennen we op onze school als vak sinds 2016. Het is voortgekomen uit het vak techniek. De aandacht is verschoven van hoe iets technisch tot stand komt naar meer aandacht voor onderzoeks- en ontwerpvaardigheden.

Daarbij ligt de focus op samenwerken. Om dat te bewerkstelligen heeft de sectie de verbinding gezocht met natuurkunde, biologie, scheikunde, wiskunde en informatica. Deze vakken focussen meer dan ooit op het proefondervindelijk leren. Van micro- tot macroniveau: Wat gebeurt er als ik deze stof met die meng? Welke ontwikkelingen zijn er in de wereld? Denk daarbij aan allerlei vormen van het opwekken van energie, maar ook aan de ontwikkelingen in deze coronatijd. Er gebeuren nu immers dingen die we nog nooit aan de hand hebben gehad, zeker niet in deze mate op wereldniveau.

Het grote broertje van Bèta-tec is wetenschapsoriëntatie in de bovenbouw. Het vak heeft zich ontwikkeld vanuit Algemene Natuur Wetenschappen, een verplicht vak voor havo en vwo-leerlingen vanaf 1998. ANW was een echt bètavak met volop aandacht voor reflectie, de geschiedenis en de ethiek van natuurwetenschap. In 2007 verviel de verplichting voor ANW voor havo en in 2014 voor vwo.

Daarmee kwam de vraag op de Pierson om na te denken over een ander invulling voor dit vak op het vwo. We wilden de kwaliteit van de profielwerkstukken verbeteren en op de langere termijn

Maatschappijleer

In 1968 besloot men het middelbaar onderwijs eens gezellig op te frissen middels de Mammoetwet en daar hoorde een nieuw vak bij: maatschappijleer! Maar in die revolutionaire hippietijd was men niet vies van een vleugje anarchisme dus er werden geen vakinhouden opgesteld, leerlingen hoefden er geen examen in te doen en er werden ook geen leraren voor opgeleid.

Geschiedenisdocenten klusten wat bij, hier en daar sprong een gymleraar voor de klas en er werd sporadisch ook door conciërges maatschappijleer gegeven. Ik was als leerling zelf in 1985 aan de beurt en vond een wat uitgebluste aardrijkskundeleraar in het maatschappijleerlokaal, die ons af en toe liet discussiëren over wat er maar voorhanden was maar die dit uur vooral gebruikte om er nog wat extra topografie doorheen te jassen. Via een hoop omwegen werd ik uiteindelijk zelf maatschappijleerdocent. Bevoegd en wel mocht ik lekker een beetje aanklooien: als het in de verte maar iets te maken had met de samenleving was het oké, projectwerk werd ten zeerste aanbevolen en meetellen deed het vak nog steeds niet.

Vijftig jaar na de introductie van het vak heeft ook hier de wijsheid toegeslagen. Maatschappijleer is een examenvak geworden met grote relevantie in een snel veranderende en gecompliceerde samenleving. Voetbal wordt pas leuk als je de spelregels kent dus we besteden veel aandacht aan de theoretische kant van politiek, rechtsstaat, cultuur en sociaal-economische systemen. Maar we gaan ook de klas uit om zelf te gaan voetballen of te kijken naar de wedstrijden: zo bezoeken we de Tweede Kamer en het Provinciehuis, beleven strafrechtzaken in het Paleis van Justitie en luisteren naar gastdocenten.

We ontvingen de afgelopen jaren politici, ex-criminelen, drugsverslaafden, journalisten en nog veel meer mensen met een bijzonder verhaal om de buitenwereld naar binnen te brengen. Dit alles in de verwachting dat onze leerlingen later betrokken deelnemers worden aan de samenleving in plaats van toeschouwers aan de zijlijn! (KP)

de aansluiting op het wetenschappelijk onderwijs verbeteren. En zo ontwikkelde het vak wetenschapsoriëntatie (WO) zich. Omdat wetenschap breder is dan natuurwetenschap, is er toen voor gekozen om gezamenlijk een nieuw programma op te zetten. De vakdocenten geschiedenis, aardrijkskunde, scheikunde en biologie staken de koppen bij elkaar om de contouren van het vak te schetsen en kregen groen licht om WO verder te ontwikkelen. Bij WO gaat het met name om de vragen: Wat is wetenschap en hoe bedrijf je wetenschap?

Door de benadering vanuit meerdere vakken worden verschillen en overeenkomsten in aanpak zichtbaar. Ook is er aandacht voor factchecking, pseudo-wetenschap en nepnieuws; het vak volgt de actualiteit.

Ondernemend leren als prikkel

Binnen de maatschappijvakken staat het ondernemend leren sinds een

aantal jaren volop in de aandacht. Jong Ondernemen Pierson! oftewel JOP! is een initiatief in havo 5, waarbij groepjes leerlingen een eigen onderneming starten onder begeleiding van docenten (bedrijfs) economie. Het doel is dat de onderneming winst maakt om deze winst te doneren aan een goed doel. Het opzetten van een onderneming gaat niet altijd zonder slag of stoot en leerlingen leren omgaan met teleurstellingen, andere wegen zoeken

en bijsturen. In de afgelopen jaren zijn leerlingen een pop-up restaurant gestart met een echte sterrenchef, hebben ze een eigen sieradenlijn opgezet en een hoodie-lijn gestart.

De ingezette ontwikkeling waarbij inzicht, het toepassen van kennis op de praktijk én samenwerking tussen de verschillende vakken voorop staat, is niet meer weg te denken. Het is een motiverende prikkel voor leerlingen en docenten. [AH]

Bij WO gaat het met name om de vragen: Wat is wetenschap en hoe bedrijf je wetenschap?

Het onderwijs verandert, vakken veranderen mee. Margot de Wit, oud-docent Nederlands en jarenlang landelijk actief binnen examencommissies en de vakvereniging Nederlands schetst zo'n ontwikkeling.

Toen ik begin jaren tachtig docente Nederlands werd op onze school, hadden mijn voorgangers al gezorgd voor enkele fundamenteën van het spreekvaardigheidsonderwijs. Met mijn collega's maakte ik daar dankbaar gebruik van en we bouwden verder aan de groepsdiscussie in de bovenbouw. Wij liepen daarmee voor op de lespraktijk in het land.

Leeskringen komen op

Begin 2000 werden leesclubs populair. Het was een kleine stap om zoiets in onze bovenbouw uit te proberen naast de al bestaande discussiepraktijk. Het leesdossier speelde toen een belangrijke rol in het literatuuronderwijs: leerlingen penden hun leeservaringen neer in talrijke leesverslagen voor hun eigen dossier. Was een leeskringgesprek voeren met elkaar niet een beter alternatief? In plaats van dat leerlingen eenzaam achter hun computer hun mening typten, zagen ze zich nu in een groepje geplaatst waarin zij hun mening helder onder woorden moesten brengen, moesten onderbouwen en verdedigen. Veel vaardigheden die van belang waren bij de discussie, zoals goed luisteren naar anderen en zorgvuldig formuleren, kwamen nu ook volop van pas bij zo'n leeskringgesprek en konden zo werken als een zinvolle kruisbestuiving.

Er was nog een ander voordeel van zo'n leeskring: de leesbeleving bleek veel meer aan bod te komen dan bij een schriftelijke opdracht. Het herkennen van bepaalde emoties en gedragingen van literaire personages en hierover

reflecteren en discussiëren werkten bewustmakend. Een leeskringgesprek kon bijdragen aan de ontwikkeling van het gevoelsleven en het empathisch vermogen. Leerlingen bleken daar behoefte aan te hebben. Ze gaven aan dat ze, door zich te verdiepen in een boek en erover te praten, veel genuanceerder gingen denken over een bepaalde problematiek.

Traditioneel mondeling achterhaald

Ook collega's waren enthousiast over de didactiek van leeskringen. Het was een logische vervolgstap om die aanpak eveneens te gebruiken voor het mondelinge tentamen over de leeslijst in plaats van de al jaren bestaande praktijk van de dialoogvorm tussen docent en leerling. Want was zo'n traditioneel mondeling intussen niet achterhaald?

Inmiddels bestond het inzicht dat het onderwijs leerlingen veel meer moest voorbereiden op die vaardigheden die zij nodig zouden hebben in de toekomstige maatschappij om volwaardig te kunnen functioneren. Het goed kunnen samenwerken was zo'n essentiële competentie. Belangrijke kwaliteiten daarbij zijn: veel kunnen delen, vragen durven stellen, je kwetsbaar opstellen, openstaan voor kritiek, nieuwsgierig en eerlijk zijn.

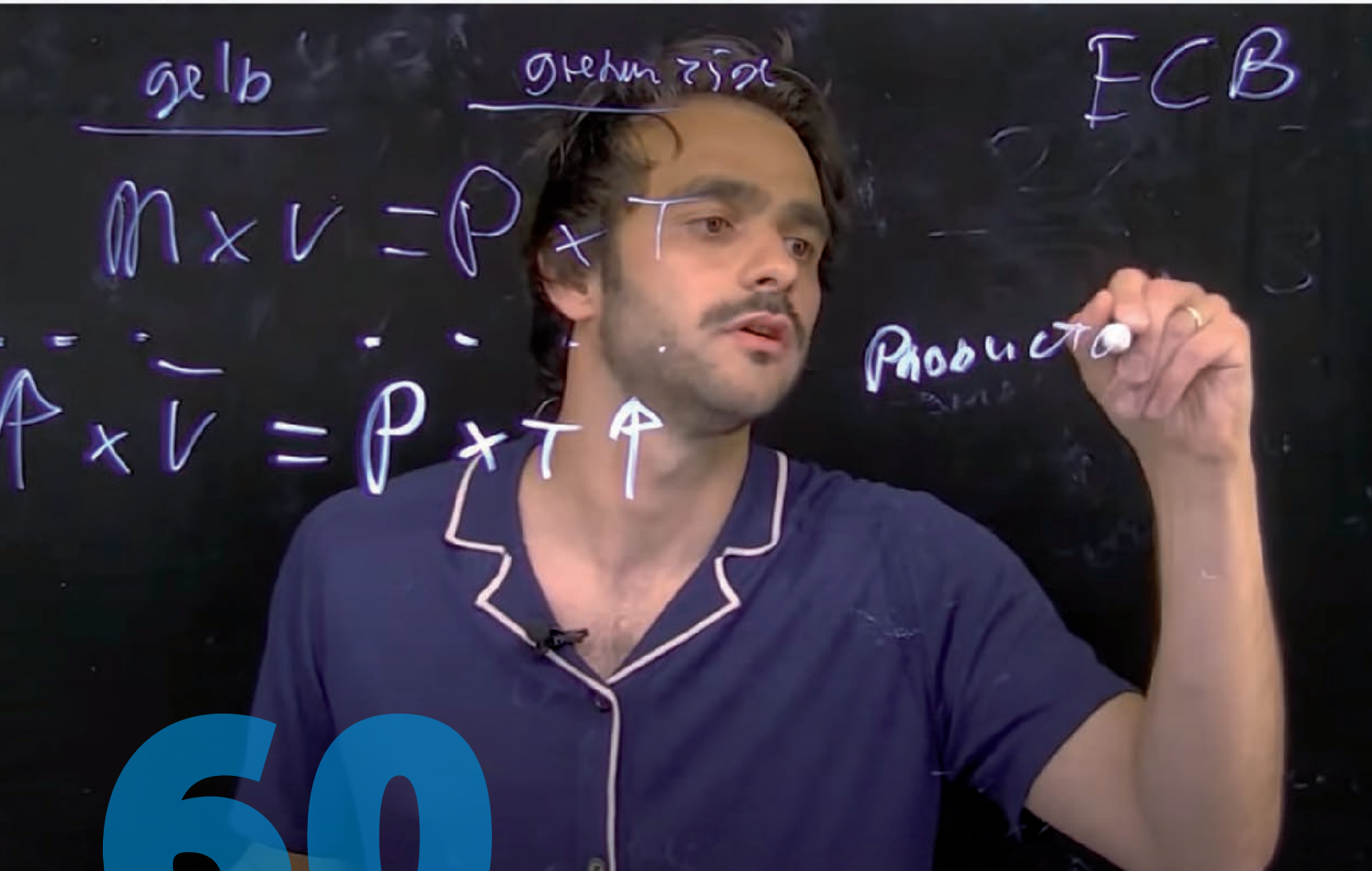
Juist in zo'n afsluitend groepsgesprek over de leeslijst komen dergelijke vaardigheden volop aan bod. Leerlingen bereiden samen gesprekspunten voor, stellen vragen aan elkaar en horen van elkaars beleving bij bepaalde boeken en ook van hun leesontwikkeling in de loop der jaren. Daarbij zijn eerlijkheid en nieuwsgierigheid essentieel om de diepgang van een gesprek te garanderen. Leesbevordering en sociale controle gaan daarbij hand in hand. Want je dupeert niet alleen jezelf als je een boek niet gelezen hebt, maar ook de groep omdat zoiets een zichtbaar negatieve impact heeft op de kwaliteit van het gesprek.

Docent als socratisch leidsman

De rol van de leraar is veranderd in deze nieuwe opzet. In plaats van controleur, is de docent nu veeleer een socratische vroedvrouw, -man, die zo nodig door sturende vragen en coaching ervoor zorgt dat bepaalde inzichten het levenslicht kunnen aanschouwen. Het gaf vaak veel voldoening te zien hoe leerlingen gegroeid waren in hun leesontwikkeling en welke verrassende constatering zij tijdens zo'n gesprek ten beste gaven. De niet zo gemotiveerde leesjongens kregen nieuwe inzichten te horen; veel meer dan in de oude situatie waarin overwegend gecontroleerd werd of alles inderdaad wel gelezen was. Ook hoorden ze over het leesplezier van klasgenoten van wie ze dat niet hadden verwacht of tegen wie ze opkeken.

Het was inspirerend te merken dat leerlingen na afloop van hun groepsmondeling vaak nog druk napratend met elkaar het lokaal verlieten. Een enorme leesbevorderingswinst die in de oude situatie ondenkbaar was. De kans dat deze leerlingen na het behaalde diploma blijven lezen, is wellicht vele malen groter en dat is natuurlijk een belangrijke bijvangst.

Margot de Wit, oud-docent Nederlands

60 minutes of fame

De digitalisering van de samenleving heeft de afgelopen jaren voor enorme veranderingen in het onderwijs gezorgd. Smartboards, digitale lesmethodes, chromebooks, classrooms: ze zijn niet meer weg te denken. Economiedocent Ergün Baser ging nog een stapje verder en verzorgde vlak voor de eindexamens via het YouTube-kanaal van NOS Stories een examenspreekuur voor havo 5, waarin leerlingen uit heel Nederland live hun last minute-vragen konden stellen.

Hoe kwam je daar nou terecht?

Een vriend van mij plaatst al langer uitlegvideo's op YouTube en hij heeft mij voorgedragen. Op basis van een auditiefilmpje werd ik aangenomen en gingen we aan de slag in de kelder van het NOS-gebouw in Hilversum. Ik moest vooraf al wel wat vragen voorbereiden maar vooral ter plekke improviseren. En dan krijg je in de live chat ook nog vragen als 'hoe kweek je zo'n snor?'...

Is het je bevallen?

Ik was er helemaal klaar voor om eens even de show te gaan stelen maar ik had echt 'hartkloppingen' van de zenuwen en in het begin niet echt de rust om dingen goed uit te leggen.

Net toen ik lekker op stoom begon te komen, was het uur alweer voorbij maar het was een mooie ervaring en ik zie dit concept ook wel groeien in de toekomst. Voor veel mensen is het ook een verdienmodel. Ik maak nu zelf filmpjes als extra service bovenop de gewone lessen en je merkt wel, dat je uitleg dan korter en krachtiger wordt.

We kunnen de docent wel opdoeken?

Welnee. Voor sommige leerlingen kan een uitlegvideo de efficiëntie van hun leren vergroten maar lesgeven is veel meer dan dat: coachen, samenwerken, feedback geven, interactie. Dat kan natuurlijk niet in een vooraf opgenomen filmpje, dat is een extraatje. (KP)

Honderd

dagen op de Pierson

Vanaf 1 april is Wim Klaassen werkzaam als rector-bestuurder op het Pierson College. Hij was bijna 7 jaar voorzitter College van Bestuur van Eenbes Basisonderwijs in Geldrop. Door de overstap naar het middelbaar onderwijs wil hij meer toevoegen aan drempelloos leren: hoe kan de verbinding tussen po en vo soepeler verlopen in een doorgaande lijn van 0 tot 18 en hoe kan elke leerling zich ontwikkelen vanuit eigen talenten en behoefte? Wat zijn de eerste indrukken van de Pierson?

Wim Klaasen: Voor het eerst heb ik in mijn werk te maken met een rooster en een roostermaker, een voor mij nieuwe en fascinerende wereld. De reputatie die de school heeft als een kwalitatief goede school met gepassioneerde professionals heb ik al bevestigd gezien. Door de coronamaatregelen werd een fysieke kennismaking helaas beperkt, maar ik heb met veel mensen al een praatje kunnen maken en mooie onderwijs gesprekken gevoerd.

Ik sta te kijken van de veerkracht, die er na anderhalf jaar corona nog steeds is. Het schoolplan, dat de leerling zelf aan het stuur wil krijgen, de differentiatie door programma's waarin Versterkt, Verdiept of Verbreed kan worden, dat plan inspireert en sorteert voor op eigentijds onderwijs, ook al was de situatie om dit van de grond te krijgen verre van ideaal. Soms is van de nood een deugd gemaakt en heeft de digitalisering geleid tot creatief maatwerk, dat is een andere kant.

Ik hoop echt dat we na de zomervakantie weer meer in contact en in verbinding met elkaar verder kunnen: in de school, maar ook in de stad, bijvoorbeeld binnen het overleg met andere scholen en de gemeente. Want er zijn de nodige uitdagingen voor het onderwijs met thema's als krimp, tekorten op de onderwijsarbeidsmarkt en werkdruk.

Ik ervaar de Pierson als een school met een goede sfeer, waar mensen graag werken en waaraan ze zich ook vele jaren verbinden. Er is echt aandacht voor elkaar. Ik zie een conciërge, die een huilende leerling opvangt; ik zie collega's, die een pool organiseren om een zieke collega naar zijn revalidatie te kunnen rijden. Je doet er toe in deze school.

Daarnaast is er de sterke ambitie om hoge onderwijskwaliteit te realiseren. De lat ligt hoog, met een zeven-min wordt geen genoegen genomen en in samenwerking, door reflectie en het gesprek met elkaar wordt gestreefd naar elke dag weer een beetje beter.

Met zo'n instelling kun je als school gemakkelijk honderd worden en ik zie er naar uit die kwaliteit en zorg in de samenwerking met elkaar, de komende jaren te bestendigen.

(MvdB, CM)

Ik ben Jannes,

hier op de foto in het midden. Ik ben 11 jaar oud en woon in een kleine arbeiderswoning aan de Louwsche Poort. Het is een éénkamerwoning met een zolder waar ik met m'n twee kleinere broertjes, een zusje, vader en moeder slaap. Twee andere zusjes zijn overleden. Mientje aan de mazelen en Bep aan de rode hond. Aan ons huis hangt een bordje: 'onbewoonbaar verklaard'. Het hangt er al heel lang.

In de smalle steeg voor ons huis spelen we tikkertje en voetbal met een papieren bal of we tollen met een zweepje. Eén keer per week gaan we in de tobbe, vaak op zaterdagavond. Met z'n allen in dezelfde tobbe want het kost moeder veel moeite om deze te vullen met heet water. We vechten altijd wie als eerste mag. Plassen doen we in een emmer die gelegd wordt door de ophaaldienst van de gemeente. Zij rijden met een kar die wij strontkar noemen, omdat hij zo ontzettend stinkt.

Mijn vader werkt als koffiebrander bij De Gruyterfabriek. Deze fabriek ligt midden in de stad. Het ruikt hier vaak heerlijk naar koffie en chocolade. Heel soms neemt mijn vader een stukje chocolade voor ons mee. Mijn moeder is huisvrouw en de hele dag druk. Met wassen: water koken, wassen op het wasbord, uitwringen en ophangen in de steeg. Aardappelen schillen voor de stampot. Het huis schoonmaken. Ons een draai om onze oren geven. Moeder ziet er moe uit. Ze stuurt ons altijd naar buiten: 'Hup d'r uit!'. Ik ga naar de Pierson. Eerst naar de lagere school maar dit jaar voor het eerst naar de mulo. Ze zeggen dat ik een goed stel hersenen heb. En

dat ik die dan ook maar beter kan gebruiken. Rijke kinderen die slim zijn gaan naar de hbs, maar daar hebben mijn ouders geen geld voor. Ze zeggen over de mulo: 'Daar leer je tenminste wat'. Ik heb één leraar, meneer Van Welie. Hij geeft les in alle vakken. Behalve in Duits. Dat doet mevrouw Würst. Wat een mens. Ze wil altijd dat we de naamvallen uitspreken en als het dan niet lukt, schreeuwt ze in het Duits. Niet dat dat helpt.

In de klas ruikt het naar krijt. In de hoek staat de houtkachel. We zitten met 32 kinderen in de klas. Het tocht altijd. En we horen de geluiden van de paarden en wagens, de voetgangers en het draaiorgel door de ramen.

We hebben een griffel, een lei, het sponzendoosje en een inktfles voor onze kroontjespen. Ik vind school maar niks. De hele tijd stil zitten. En wat heb je eraan? Ik wil later voetballer worden bij BVV, de Bossche Voetbal Vereniging. Ik droom ervan om bij Sportpark de Vliert in het rood en zwart gestreepte tenue te spelen. Wat heb je dan aan algebra? Het ergste vind ik het opzeggen van een psalmvers op

maandagochtend. Van moeder moeten we dat op zondagavond leren. Als we dit niet zonder fouten opzeggen, zwaait er wat!

Ik zit naast mijn vriend Klaas in een houten bankje. De leraar van de leraar staat op een verhoging zodat wij weten wie de baas is. Ik word vaak in de hoek gezet om strafregels te schrijven. 'Ik mag niet schelden' of 'Ik zal niet meer brutaal doen'. Heel veel keer. ik heb eelt op mijn vingers. Maar de inktpot vraagt gewoon om problemen. Het blijft leuk om de vlecht van Annie voor mij erin te duwen. En ook leuk is het om na de bel van half 4 gist in de inktpot te strooien. Moet je eens proberen! Dan zit de volgende ochtend de hele bank en vloer onder de inkt. Ik hou wel van kattenkwaad.

Dit is het verhaal van mijn overgrootvader. Jannes en vele andere kinderen zijn ons in de afgelopen 100 jaar voorgegaan. En nu zit ik zelf ook op het Pierson, hoe bijzonder! Ik realiseer me maar al te goed dat wij een goed leven hebben vergeleken met toen.

Isabel Schabell

Laat je kennis

Een school is om te leren...

...en vooral over jezelf

In een interview met Alma van Bommel vertelt zij dat haar broer overleed, toen zij in de tweede klas van de middelbare school zat. Haar school heeft het nooit geweten en daar dus ook nooit een rol in genomen. Dat is in de huidige tijd ondenkbaar. Wij vinden de integrale zorg voor leerlingen heel vanzelfsprekend maar in de afgelopen honderd jaar veranderde er nogal wat in de manier waarop leerlingen ondersteund worden in het onderwijs. In dit artikel blikken we terug.

Begin twintigste eeuw wordt in Nederland de leerplichtwet ingevoerd om kinderen te beschermen tegen kinderarbeid en kansenongelijkheid. Leerlingen volgen allemaal hetzelfde programma en zitten stil, twee aan twee met de armen over elkaar in de bank. Gedurende de twintigste eeuw richt het onderwijs zich steeds meer op de persoonlijke ontwikkeling van het kind. De Mammoetwet in 1968 zorgt ervoor dat leerlingen onderwijs kunnen volgen op het niveau dat bij ze past, zo ook op het Pierson College. Dit geeft meer kansengelijkheid en er ontstaat daarnaast meer bewegingsruimte voor leerlingen, met aandacht voor samenwerking en creativiteit.

Vanaf die tijd wordt er niet langer gekeken naar scholen als een instituut voor het stampen van kennis, maar als een omgeving waarin jongeren voorbereid worden op de samenleving. Het onderwijs wordt democratischer en sluit aan bij de nieuwe jeugdcultuur: de leerling wordt meer centraal gezet. Ook volgt er een periode van digitalisering. We gaan van schrijven met een kroontjespen naar typen op een chromebook, van krijtjes naar digiborden en van poëziealbums naar social media. De pedagogiek ontwikkelt zich en leerlingen krijgen steeds meer de vrijheid en steun om zichzelf te ontdekken als mens. We werken aan vaardigheden zoals keuzes maken,

samenwerken en talenten ontdekken en bieden meer individuele zorg voor leerlingen die dit nodig hebben.

Eerst werd deze individuele zorg geregeld via leerlinggebonden financiering (LGF) – de 'rugzakjes'. Leerlingen werden individueel ondersteund en er werd extra zorg ingekocht zodat de leerling in het reguliere onderwijs kon blijven. In 2013 wordt de Wet op Passend Onderwijs ingevoerd. Het idee achter deze wet is dat scholen de basisondersteuning op zorg versterken en minder leerlingen doorverwijzen naar het speciaal onderwijs. Er worden samenwerkingsverbanden opgericht

Wat werkt? Wat gaat goed? Wat kunnen we versterken?

cursussen voor mentoren en docenten. De basis voor oplossingsgericht werken werd gelegd. Wat werkt? Wat gaat goed? Wat kunnen we versterken? Een taal die je nu nog steeds hoort bij ouder- en ontwikkelgesprekken.

Met Passend Onderwijs werken we ook op de Pierson toe naar een sterke basisondersteuning en groepsgerichte aanpak. In het team ontwikkelen Ondersteuners Passend Onderwijs (OPO's) een breed aanbod voor leerlingen, veelal uitgevoerd door mentoren. Ook zijn er per afdeling leerlingbegeleiders met een scherp oog voor het pedagogisch klimaat. Er zijn pedagogisch geschoolde conciërges, maatwerkbegeleiders en decanen. Life skills zoals het ontwikkelen van veerkracht, samenwerken, zelfregie en het ontdekken van eigen talenten hebben een plek gekregen in het schoolrooster. Er is steeds meer aandacht voor persoonlijke en maatschappelijke vorming en op de Pierson zetten we hierbij de leerling aan het stuur.

Er wordt gekeken naar leerontwikkeling én naar welbevinden. Vaklessen en levenslessen gaan nu hand in hand. We werken aan kennis, maar ook aan hoe leerlingen het beste zichzelf kunnen zijn. We leren ze plannen en reflecteren, maar ook op zichzelf vertrouwen en creatief denken. Na 100 jaar zien we de Pierson als een school, waar het om meer gaat dan cijfers en een diploma. Het gaat om het individu, dat elke leerling gezien wordt. Waar het overlijden van een broer en het leren omgaan met leerbelemmeringen een plek krijgen. Waar elke leerling de ruimte en ondersteuning krijgt om zich te kunnen vormen tot de persoon die hij of zij wil zijn. Waar we naast leren voor school, ook leren voor het leven.

Anne de Hoop, orthopedagoog

Met dank aan Clo Martens en Miriam van de Pol

zodat scholen gezamenlijk de lasten voor zorgleerlingen kunnen dragen en ook op die manier het geld kunnen verdelen.

Deze verandering was ook heel duidelijk voelbaar op de Pierson, blijkt uit een interview met Miriam van de Pol. Zij heeft 20 jaar op de Pierson gewerkt, eerst als docent Frans en later als zorg- en ondersteuningscoördinator.

Toen Miriam op de Pierson begon, lag de leerlingenzorg bij één persoon, een GZ-psycholoog die zich bezighield met extra begeleiding voor leerlingen met autisme of dyslexie. Er werden al wel wat faciliteiten afgegeven, maar

een officiële faciliteitenkaart bestond toen nog niet. Een aantal jaren later solliciteert Miriam naar de functie van zorgcoördinator. Zij stond hiermee aan de basis van het ontstaan van het zorgteam met twee ambulante begeleiders en een schoolpsycholoog. Er kwam een opvanglokaal De Lift. Er was al extra zorg geregeld voor leerlingen met dyslexie en autisme, maar al snel volgde extra ondersteuning voor leerlingen met dyscalculie, hoogbegaafdheid en AD(H)D. Steeds weer werd nieuwe kennis opgedaan: over omgaan met gedragsstoornissen, rouwverwerking, sociale vaardigheden, korte lontjes en faalangst. Het zorgteam verzorgde

De Pierson als rode draad

Bij sommige collega's loopt de Pierson als een rode draad door hun leven. Zij brachten er hun tienerjaren door en zijn na hun afstuderen –soms direct, soms na enige jaren– weer aan de slag gegaan op de school. Zij zijn niet weg te slaan!

Docenten **Christine** Schellinger, **Aris** van Drie, **Monique** van den Bosch, **Bass** van de Veerdonk, **Marjolijn** Verhagen en de jongste Piersontelg **Semm** Beriah zijn na hun studie doorgestart als docent en niet meer weggegaan. **Annet** van de Veerdonk en **Yolande** Stupers zijn geen docent, maar medewerker op hun oude middelbare school. Annet werkt op de servicedesk en de roosterkamer en Yolande op de afdeling communicatie.

In gesprek met dit achttal komen heel wat anekdotes naar voren. Er worden verhalen gedeeld over de verhuizing van de school naar onze huidige locatie, het brugklaskamp in Slabroek (op de fiets), overnachten op school in een van de bijgebouwen, examenstunts die niet doorgingen omdat de examenkandidaten van het jaar ervoor het verpest hadden, door kippen in de aula los te laten. Kortom, de reuring van een school maakt het ontzettend leuk om er te werken.

Allemaal kijken ze terug op een fijne schooltijd

Christine: Wij waren de eerste havo-lichting. De Pierson was klein, op z'n hoogst een paar honderd leerlingen. Zoveel fijne herinneringen: de gezelligheid, conciërges meneer Seelemeijer, die altijd tijd had voor een praatje, de wat aparte lessen Nederlands op een soort van ligkussens, het zeilkamp, de kerstviering door de dominee in de grote kerk, voorzien van de geweldige muziek van het Ambonezenkoor en de fijne docenten.

Aris: Als ik in deze tijd op school had gezeten, dan was ik vast al een keer geschorst geweest. Ik haalde best het één en ander uit. Mijn vader was predikant en mijn moeder bestuurslid op de Pierson en mij werd regelmatig de hand boven het hoofd gehouden door docenten. In die tijd kon dat nog.

Marjolijn: Voor mij was het een fijne, veilige school, waar ik me op mijn gemak voelde. Ik was wel het tegenovergestelde van Aris, als ik dat zo hoor, ik was heel braaf en deed keurig netjes wat er van me gevraagd werd. Ik was een verlegen, in de schulp gekropen kind. De musical op de Pierson werd echt mijn uitlaatklep. Via de musical leerde je niet alleen je eigen leerjaar kennen, maar ook vooral andere leerjaren.

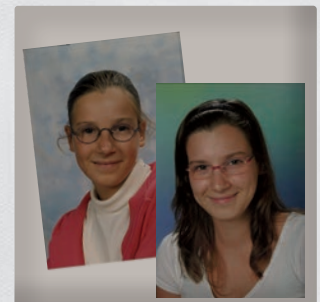
Monique: Ik kwam uit een wijk waar ik me niet echt lekker voelde. Toen ik op de Pierson kwam, voelde het meteen als thuis komen; dit zijn 'mijn' mensen. Ik ben er dan ook vol enthousiasme in gegaan, ik deed aan alles mee en kreeg daardoor ook

Bass van de Veerdonk

Aris van Drie

Yolande Stupers

Christine Schellinger

Marjolijn Verhagen

Monique van den Bosch

Annet van de Veerdonk

veel contacten buiten mijn klas. En blijkbaar heb ik mijn enthousiasme voor de school thuis doorgegeven, want mijn kinderen zitten allebei op deze school. Eén heeft net examen gedaan en de ander zit in de vierde.

Bass: Ik heb mijn vrouw ontmoet op school, in havo 5 en in het 3e en 4e jaar van mijn vervolgopleiding heb ik stage gelopen op de school, dus de Pierson als rode draad in mijn leven valt niet te ontkennen!

Annet: Het eerste jaar was voor mij overleven. Ik kwam van een basisschool waar ik niet zo'n leuke tijd had. Vervolgens bleef ik zitten en dat was voor mij de omslag. Ik kwam bij al

die brugpiepertjes en voelde me een stuk ouder. Vanaf dat moment heb ik een fantastische tijd gehad, de beste tijd van mijn leven!

Yolande: Ook ik vond het eerste jaar op de Pierson moeilijk. Halverwege dit schooljaar stierf een klasgenoot, wat behoorlijk impact had. In het tweede jaar kwam ik in een andere klas en van daaruit zijn vriendschappen ontstaan die er nu nog zijn.

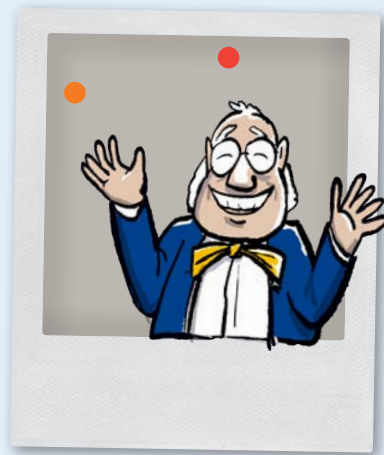
Hoe was de overgang van leerling naar collega?

Christine: In 1988 solliciteerde ik op de Pierson. Terug op mijn oude stek met docenten die ik deels nog kende van toen ik leerling was. Voor mij is dat een natuurlijke overgang geweest, er zat immers een flinke tijd tussen. Dat het een fijne school is bewijst, denk ik, dat ik er al 33 jaar werk. Een vaste groep docenten is al die jaren ook gebleven. Daar zijn, in de loop van de jaren, heel veel leuke en fijne collega's bijgekomen.

Daarnaast zie ik dat het contact tussen ouder, leerling en docent veel toegankelijker geworden is.

Semm Beriah

Al die jaren zijn er heel veel leerlingen langsgelopen. Met sommigen heb ik nog steeds contact. Af en toe zijn het de ouders van nieuwe leerlingen. Een tweede generatie zit dan in je klas.

Soms zie je oud-leerlingen terug in zoveel verschillende beroepen: van minister tot tweede kamerlid, van ondernemer tot collega-docent, van kapster tot horecamedewerker.

Aris: De eerste docenten die mij zagen, nadat ik gesolliciteerd had, schrokken ervan om mij te zien. 'Wat kom jij hier doen?!', was hun reactie. Tja, als het even meezit dan word ik jullie collega! De meesten sloegen perplex achterover. Jij, docent??

Semm: In het begin was het even wennen om oud-docenten aan te spreken met je/jij en voornamen, maar het was tegelijkertijd ook prettig om in een school te komen waar je de collega's al grotendeels kent.

Hoe ervaar je de Pierson in deze tijd?

Christine: De leerlingen zijn mijn inziens in wezen niet veranderd, de wereld om hen heen natuurlijk wel. Die is echt veel complexer geworden.

Bass: Leerlingen zijn veel mondiger geworden. Ze krijgen veel meer informatie. En kijk naar de enorme opgang van de mobiele telefoon. In het begin sta je nog heel dicht bij leerlingen, omdat je eigen leefwereld dichterbij is. Nu ik ouder word, zie ik dat het soms lastiger is om elkaar te kunnen begrijpen.

Aris: Toen mijn eigen kinderen de middelbare schoolleeftijd kregen, werd het voor mij weer makkelijker om me in de leerlingen in te leven, immers, ik zag het thuis ook allemaal gebeuren. Zo ook met ouderavonden, daar groeide ik in; ik kon me beter voorstellen wat er zich thuis allemaal af zou kunnen spelen, door het vergelijkingsmateriaal bij mij thuis. Ik ben de leerlingen steeds meer als 'kind' gaan zien omdat ze dat ook nog gewoon zijn. Ik merk juist dat ik lesgeven makkelijker ga vinden door mijn ervaring.

Semm: Ik zie dat de Pierson nog meer geïnnoveerd is.

Er zijn meer digitale faciliteiten zoals de chromebooks en de interactieve websites maar ook Magister is verbeterd en veel toegankelijker geworden, zowel voor ouders als leerlingen. Leerlingen worden meer uitgedaagd en het onderwijs kan op deze manier aansluiten op het niveau van de leerling. Daarnaast zie ik dat het contact tussen ouder, leerling en docent veel toegankelijker geworden is. Ouders en leerlingen mailen met docenten en docenten reageren snel. E-mail als communicatiemiddel heeft echt een verandering doorgemaakt. [AH]

*'We don't need no education
We don't need no thought control
No dark sarcasm in the classroom
Teachers leave them kids alone
Hey! Teachers! Leave them kids alone!
All in all it's just another brick in the wall.
All in all you're just another brick in the wall.'*

Schooltje spelen doe je samen

Toen Pink Floyd dit nummer in 1979 uitbracht, kreeg ik het vooral zwaar op m'n heupen bij de clip erbij. Zonder de tekst helemaal te begrijpen, snapte ik wel dat het middelbaar onderwijs –met name in Engeland– een grote hel moest zijn, met sadistische docenten die drommen leerlingen in een gehaktmolen propten, waar ze als eenvormige pieren weer uitgeperst werden om merrie old England cosy en dociel te houden. En toen moest ik nog aan de brugklas beginnen! Gelukkig bleek de werkelijkheid een stuk flexibeler. Steeds meer zien we de participatie van ouders en leerlingen en de open blik van en naar het maatschappelijk middenveld en bedrijfsleven. Zelfs het Koningshuis –niet het meest democratische instituut van Nederland– onderkende daarvan de noodzaak, toen Juliana haar drie oudste dochters naar de Werkplaats Kindergemeenschap van Kees Boeke stuurde. (Ze gingen er ook weer weg, toen bleek dat de inspraak van kinderen op het dagprogramma daar wel erg groot was en een leerachterstand van de prinsessen op de loer lag maar dit

terzijde). De school is geen afgezonderde eenheid in de samenleving maar een levend onderdeel daarvan, dat had Kees Boeke dan wel weer goed gezien. In het algemeen gaat burgerschap een steeds centralere plek innemen in het onderwijs en leerlingen worden daarin gestimuleerd en ook getraind. We vinden het belangrijk dat zij op een goede en duidelijke manier hun mening kunnen formuleren en ook de ruimte vinden om die te uiten. In de medezeggenschapsraad zien we de participatie van leerlingen, docenten, ouders en bestuur wettelijk verankerd terug. Leerlingen uit de leerlingenraad adviseren hier de school bijvoorbeeld over de afgelopen coronamaatregelen. De driehoek leerling-ouder-school wint daarbuiten ook steeds meer aan zichtbaarheid. Zo nemen leerlingen het voortouw bij verwachtings- en voortgangsgesprekken en maken zij nu ook deel uit van de benoemingsadviescommissies bij sollicitatiegesprekken. Ook in de Groeigids die zij het afgelopen schooljaar maakten, vergroten zij de eigen grip op hun onderwijs.

Al heel lang brengen we de buitenwereld binnen de school en gaan we ook de school uit om buitenshuis kennis en ervaringen op te doen. Dat kan binnen de beroepenstages maar ook tijdens de maatschappelijke stages, die na het afschaffen van de wettelijke verplichting hiertoe bij ons op school gewoon zijn doorgegaan. Voor de ontwikkeling van leerlingen vinden we het belangrijk om hen te laten ervaren iets belangrijks voor een ander te doen; daar groei je van als mens. Goede doelen hebben overigens altijd als een rode draad door de Pierson gelopen. Dat kunnen meerjarige projecten zijn zoals Stepping Stone Liberia, deelname door de derde klassen aan NL Doet en het kerstbezoek aan senioren van de tweedeklassers. Tegelijkertijd zetten we ons ook ad hoc in voor de belangrijke dingen die voorbij komen. De Serious Request-veiling is daar een voorbeeld van maar ook de inzet van leerlingen voor een klasgenoot die uitgezet dreigde te worden. Oog voor elkaar en de wereld om je heen. Dat vinden we belangrijk want schooltje spelen doe je samen. (KP)

‘Overigens ben ik van mening dat Carthago vernietigd moet worden.’

Een democratische samenleving vraagt om geïnformeerde en mondige burgers. Op school doen we er veel aan om jongeren te leren waar en hoe ze die informatie kunnen vinden maar ook hoe ze hun mening gefundeerd en overtuigend over het voetlicht kunnen brengen.

Zo oefenen zij zich in het schrijven van betogen en krijgen zij in de bovenbouw meer en meer te maken met het voeren van een politiek debat. We leren het van de besten: in het verleden vertelden (oud-) Kamerleden Michiel Servaes, Eric Janse de Jonge en Esther Ouwehand onze leerlingen over het politieke handwerk, Madeleine van Toorenborg deed dat afgelopen voorjaar nog online in heel atheneum 4. Voormalig minister Bram Stemerding bracht ons sappige verhalen over het koningshuis en het roerige politieke wespennest van de jaren 70 en we gaan al jaren in het voorjaar en in juli naar Den Haag, waar Rutte inmiddels al zó lang premier is, dat er tien jaargangen Piersonners mee op de foto zijn geweest.

Debatteren is een vast onderdeel geworden binnen het FIER-project (zie blz. 15) en af en toe komt er nog iets extra's voorbij. Toen 6 jaar geleden D66 vijftig jaar bestond, organiseerde de partij een debattoernooi tussen de middelbare scholen waar D66-prominenten hun puberjaren doorbrachten. Staatssecretaris Stientje van Veldhoven is een oud-leerling van ons en zo werd er in no time een debatteam uit de grond gestampt en klaargestoomd voor het grote werk. Prompt wonnen we de voorrondes in het Provinciehuis en gingen we door naar de finale in de Eerste Kamer. In die prachtige zaal sprak ons team zich het zweet onder de oksels en won de derde podiumplek. Een trotse Stientje nodigde het voltallige team uit voor een uitgebreide rondleiding rond het Binnenhof. Een paar weken later ver-

zamelden we ons in de Haagse fractiekamer van D66, waar we een ogenblik alleen werden gelaten. En wat doe je als je ouders niet thuis zijn? Je snuffelt wat rond op zoek naar staatsgeheimen en brisante dossiers. Die vonden we niet maar wel een LP van Prince, een minitafelvoetbalspel en een unieke gelegenheid om een prachtfoto te maken:

Gerechtigheid bleek geduldig: jaren later las ik in een interview van Paul de Leeuw met voormalig fractievoorzitter Rob Jetten het volgende:

Het team heeft het overleefd en is goed terecht gekomen. Waarvan akte. (KP)

... angst dat alles op straat komt te liggen. Wij hebben op de fractie een bank die al 25 jaar in bezit is van D66 en daar schijnt van alles op gebeurd te zijn door meerdere Binnenhofbewoners.

Ook homoseksuele dingen? Ook homoseksuele dingen? Ook groenbruine bank, ik zou er niet op gaan zitten als ik jou was.

Over je programma. Na te er

Leerlingen aan tafel

Als 14-jarige scholier was ik verliefd op een ouderejaars met literaire ambities, bijpassende moeilijke blik en zware tred. Omdat hij bij de leerlingenraad zat, werd ik daar ook lid van zodat ik een beetje naar hem kon gaan zitten kijken en toen hij afzwaaide van school, durfde ik niet meer weg bij de leerlingenraad. Tot zover mijn bijdrage aan het schoolbeleid destijds. Dat pakken ze tegenwoordig bij ons op school wel anders aan: de raad is een volwaardige gesprekspartner aan de MR-tafel geworden, mede dankzij scheidend voorzitter Casper Bon. Hij vertelt:

'Vorig jaar kende de leerlingenraad een frisse start. In goed overleg met de directie hebben we een nieuw reglement opgezet en in het vorige schooljaar mochten we starten! De leerlingenraad bestaat uit 12 enthousiaste leerlingen, die stuk voor stuk zin hadden om een jaar lang leuke dingen te organiseren en leerlingen te vertegenwoordigen in de school. Vanwege corona hebben we niet alles kunnen doen wat we wilden: evenementen organiseren ging niet, vergaderingen moesten online en zo waren er nog veel meer beperkingen, maar we hebben niet stilgezeten. Zo hebben we gesproken over aanpassingen aan het leerlingenstatuut, waarin alle rechten en plichten van leerlingen staan omschreven. We hebben feedback gegeven op de corona-aanpak, waardoor die beter aansloot bij de wensen van leerlingen. Daarnaast hebben we plannen opgezet voor het huidige schooljaar, zoals het weer op de kaart zetten van klassenvertegenwoordigers. Wij zien veel kansen in leerlingparticipatie, het meenemen van leerlingen in besluiten en het luisteren naar leerlingen. Leerlingen zijn superbelangrijk en moeten gehoord worden, daar willen we naartoe. Door corona konden we niet de start maken die we wensten. We wilden nog veel meer doen en de leerlingenraad bekender maken maar dit schuift nu een jaartje op... Dit schooljaar is er weer een nieuw team, waarvan ik zeker weet dat ze de leerlingenraad weer een vast begrip gaan maken binnen onze school!' (KP)

ze benoemen mee

Schooltje spelen doe je samen maar leerlingen zijn natuurlijk de core business van deze bruisende onderneming. Het is dus heel logisch, dat zij mee kunnen praten over de benoembaarheid van nieuwe medewerkers op school. De leerlingen zullen immers aan de slag gaan met nieuwe docenten en blijken in de praktijk goed zicht te hebben op wat een docent tot een goede docent maakt.

Onder begeleiding van maatschappijleerdocent Naomi Rghioui werd een groepje leerlingen voorbereid op deelname aan de BAC (benoemingsadviescommissie). Na het volgen van een sollicitatietraining waarbij de leerlingen leren wat er van hen en van de sollicitant verwacht wordt, hoe ze vragen stellen en hoe ze iemand feedback geven, werken zij mee aan het vinden van de beste docenten en OOP voor de Pierson. Tijmen, Frederico, Rosa en Dylan uit havo 4 hebben dit jaar deelgenomen.

Tijmen en Frederico zijn het erover eens: 'Je hebt er later veel profijt van als je bij een bedrijf gaat werken en sollicitatiegesprekken moet voeren. Dan heb je dus al enige ervaring opgebouwd door de sollicitatietraining. En natuurlijk hebben wij straks ook meer ervaring opgebouwd over hoe je ergens moet solliciteren en hoe zo'n gesprek gaat'. Dylan vult aan: 'En het staat goed op mijn cv'. De aandacht in havo 4 voor loopbaan leren is merkbaar.

De leerlingen weten ook haarfijn te noemen waarom het belangrijk is dat leerlingen betrokken zijn bij de gesprekken met nieuwe docenten. Rosa: 'Je bent lekker sociaal bezig en kan laten zien dat jouw mening er toe doet. Als er een nieuwe docent wordt aangenomen, zijn het met name de leerlingen die hem of haar gaan meemaken in de lessen en de school vindt onze mening erg belangrijk'. Dylan voegt toe: 'Ik merkte dat ik bij de sollicitatiegesprekken die ik bijgewoond heb echt mee werd genomen in het gesprek. Je voelde gewoon dat jouw mening meetelde'.

Alle deelnemers zijn tevreden over de training en sollicitatiegesprekken daarna en raden de ervaring zeker aan voor nieuwe leerlingen. Rosa: 'Omdat je er zelf voor kiest om mee te doen, is de groep lekker gemotiveerd bezig en staan mensen open om tips en tops te geven en te ontvangen. Als deze punten je wel aanspreken is het zeker aan te raden!' (KP)

Duurzaamheid en de kunst van het onderhoud

Het zit diep in de wortels van de Pierson: de zorg en belangstelling voor de aarde, het milieu, en daarmee ook voor de mens. Waar in de vorige eeuw de term rentmeesterschap de intenties dekte, gebruiken we nu de woorden duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Maar de visie is dezelfde. We dragen verantwoordelijkheid voor de aarde, waarop we leven, en voor haar bewoners, voor nú en ook voor de toekomst.

Wat is daarvan zichtbaar op de Pierson?

In 1992 betrokken we het huidige schoolgebouw. In de plannen die daarvoor gemaakt werden, stond doelmatigheid centraal. Er is stevig geïnvesteerd in goede materialen en klimaatbeheersing en we zien na dertig jaar, dat er de nodige uitbreidingen zijn geweest, maar dat er nauwelijks iets is vervangen. Versleten schoolmeubilair is niet weggedaan maar vernieuwd: een nieuw tafelblad op het oude onderstel, dat in een eigentijdse kleur is gespoten en er kan weer een generatie vooruit. In de nieuwbouw werd gebouwd volgens nieuwe inzichten. Zo kwam er vloerverwarming en automatische led-verlichting.

Begin deze eeuw is onder de school een installatie aangelegd, waarmee het regenwater opgevangen wordt en benut als spoelwater voor de toiletten.

Het regenwater gebruiken levert een flinke besparing op van het drinkwater, maar werkt milieutechnisch ook mee aan het voorkomen van overstromin-

gen in de winter en verdroging in de zomer. Datzelfde geldt voor de sedumdaken, die bij de laatste verbouwing in 2016 werden aangelegd. De sedumplantjes houden water vast, waardoor het water de kans krijgt te verdampen en zo de waterkringloop weer ingaat. 's Winters houden ze warmte vast, 's zomers zorgen ze voor verkoeling.

Leerlingen pikken deze duurzaamheidsimpuls op. In een tijd, waarin leerlingen de barricades opgaan voor het milieu is het niet vreemd dat ze zelf een windmolen bouwen, maaltijden maken van krekels of hun CO₂-footprint uitrekenen in het kader van hun profielwerkstuk.

Het schoolgebouw is je huis. Je moet je er veilig en goed voelen. Dan ben je een gezonde school. In het laatste decennium heeft die duurzame insteek

op gebouw en milieu zich nadrukkelijk ook vertaald naar de mens in de school. Dat begon met de inzet op een rookvrije en later ook alcoholvrije school. Waar er 40 jaar geleden in elk klaslokaal nog een asbak stond op de lessenaar van de docent en de leerlingen op vrijdagmiddag ook nog wel eens een shagje mee rookten, is dat voor de huidige generatie onvoorstelbaar. Daarvoor zijn wel wat discussies met betrokkenen en voorlichtingsavonden voor ouders nodig geweest.

Nu is de school nadrukkelijk ook de plek om leerlingen bewust te maken van een gezonde leefstijl. Zo is er een schoolkantine met een gezond aanbod, met wekelijks ook een dag met 100% vegetarisch aanbod: Meatless Monday. In de lessen verzorging is ruim aandacht voor gezonde voeding. Ook beweging wordt volop gestimuleerd. Er is een fitnessruimte in de school en sportmogelijkheden op het schoolplein zoals een basketbalveld en pannaveldjes. En er worden tal van sportactiviteiten georganiseerd als voetbaltoernooien, zeilkampen en survivals.

Welbevinden en sociale veiligheid staan in mentorgesprekken en in schakelweken op de agenda. En in 2021 gaat het dan over gebruik van mobiele telefoons, over mediawijsheid en veerkracht. Het gaat over de vaardigheden die je nodig hebt om in balans te blijven in een maatschappij, die veel prikkels geeft en benadrukt dat geluk maakbaar is. Hoe ga je duurzaam om met je eigen energie?

Dat geldt niet alleen voor leerlingen, maar ook voor personeel. Op alle niveaus is er in gesprekken aandacht voor eigen ontwikkeling en balans. Waar gewenst kunnen cursussen en coaching ondersteuning bieden. Zo ontstaat onder een duurzaam dak een gezonde school, een veilig huis, als basis voor een duurzame ontwikkeling voor ieder die er leeft en werkt. (CM)

Interview

Roti en robots

In het Pierson Bulletin van juni 2011 vroegen we leerlingen tien jaar vooruit te kijken. Wat is er van die beelden uitgekomen? En hoe denken leerlingen van nu over de toekomst? We spraken met Casper en Marissa uit a6, Daphne uit th2 en Eline uit th1. Hoe zien zij de school anno 2031?

In 2011 schreven Bente Schreurs en Christian Maminsky

'Over 10 jaar krijgt iedere leerling een iPad van de school die alle schriften en boeken heeft vervangen. De iPads van de leerlingen zijn op de iPad van de leraar aangesloten, waardoor de leraar huiswerk en toetsen kan nakijken en tijdens proefwerken kan controleren of niemand afkijkt. Er zullen veel meer digitale lessen zijn. Als je een les mist, kun je die online terugkijken.' en *'iPads zijn onze beste vrienden. Docenten blijven werkzaam op school, alleen geven ze les via een webcam. De les wordt uitgezonden op een projector in het klaslokaal.'*

Heel ver af van de werkelijkheid zaten de leerlingen in 2011 niet. Casper en Marissa hebben de intrede van het chromebook meegemaakt. Daphne en Eline zijn niet anders gewend. Zeker in de eerste jaren was het lastig voor sommige docenten om met de digitalisering om te gaan. De leerlingen beamen dat het eveneens lastig werd om nog heimelijk spelletjes te spelen in de les, want de docenten zijn inderdaad verbonden met de chromebooks van de leerlingen. En helemaal zonder boeken? Nee, we gebruiken die naast onze laptops.

Het chromebook bleek onmisbaar bij de grootste verandering van de afgelopen jaren: het online lessen geven en volgen. Corona maakte dat noodzakelijk. En niet alleen de leerlingen waren thuis, maar ook de docenten gaven les vanuit thuis. Het schoolgebouw bleek even niet nodig. Het bracht nieuwe uitdagingen en mogelijkheden. Natuurlijk was het lekker dat je uit kon slapen tot anderhalve minuut voor de start van de les, maar toen de nieuwigheid eraf was gaven de leerlingen toch de voorkeur aan een schoolgebouw. Toch denken ze dat een bepaalde vorm van thuisonderwijs wel behouden zal blijven. Nu de weg hier naartoe eenmaal gevonden is wordt het gemakkelijker om het aan te houden waar nodig, bijvoorbeeld bij leerlingen die wegens ziekte lang thuis zitten.

In 2011 werd er ook gedroomd

'Een nieuw schoolgebouw heeft veel glas nodig. In dit duurzame gebouw moet zo min mogelijk kunstmatig licht worden verwerkt. Het gebouw moet pracht en praal uitstralen, in strakke witte lijnen met verschillende grijstinten.' en *'Het eten op school zal nog gevarieerder worden, van pannenkoeken tot Surinaamse roti. Wellicht zijn er koks aanwezig, waardoor de kantine een soort restaurant wordt.'*

Met wat goede wil zie je die strakke lijnen in ons gebouw, meer nog na de aanbouw van enkele jaren geleden. En hoewel het licht nog kunstmatig is, is er wel gekozen voor duurzame leds. En falafel? Meer variatie in de gezonde kantine is er zeker. Wat de toekomst in petto heeft? Dat is lastig te raden voor de leerlingen. Ze denken aan robots die rommel opruimen, en ze hopen vurig op een teleportatie-apparaat waarmee ze van G naar C en vice versa kunnen zonder eerst 10-12 trappen te hoeven beklimmen. Idealiter zien de leerlingen graag een wolkenkrabber (met een lift, bij gebrek aan teleportatiemogelijkheden) op een campus, omringd door eettentjes, winkeltjes en cultuur- en sportmogelijkheden. Wie weet wat de toekomst brengt, begint niet alles met een idee...?

(JvK, MvdB)

De school uit: met buitenlandse reizen, schakelweken en Pierson actief

Tussen het eerste schoolreisje naar Scheveningen in 1922 en nu zijn talloze activiteiten georganiseerd, binnen en buiten de school. Want leren doe je niet alleen met je neus in de boeken maar ook op het sportveld, tijdens een zeilkamp of survival, op het podium bij de musical of Pierson artistiek, tijdens excursies, maatschappelijke stages en internationale reizen.

In deze activiteiten konden leerlingen hun talenten ontdekken en allerlei vaardigheden verder ontwikkelen. Ze motiveerden tot leren en versterkten de onderlinge band. Niets beter in een schoolcarrière dan op zijn tijd de school uit te gaan.

Internationalisering

Een schoolreis is altijd leuk en zeker als die over de landsgrens gaat. En natuurlijk, als je naar Engeland gaat, oefen je je Engels, maar er is zo veel meer wat deze reizen belangrijk maakt. De brugklasser, die voor het eerst zelf frites bestelt in Disneyland – ‘Doe maar avec mayonaise, s’il vous plaît’ – of een vierdeklasser die zelfstandig de metro pakt in New York, en terug, als je per ongeluk toch in Brooklyn uitkomt, ze oefenen zelfredzaamheid, ze verbreden hun horizon, ze maken kennis met leerlingen van andere culturen, zien wat de verschillen zijn en, belangrijker nog, de overeenkomsten.

We kennen op de Pierson verschillende soorten internationale reizen. De eerste en bekendste is wellicht de buitenlandreis, waarbij leerlingen een grote stad bezoeken en daar de belangrijkste highlights te zien. Van de beroemde musea van Parijs tot the London Eye en de Brandenburger Tor, Piersoners zijn er geweest. Reizen als deze moedigen de zelfstandigheid aan, laten leerlingen de taal oefenen en zelf navigeren. En er komt natuurlijk een behoorlijke dosis cultuursnuiven aan te pas.

Dan zijn er de uitwisselingen. De Pierson heeft langlopende uitwisselingsprojecten met twee scholen, één in Bretagne

(tweede/derde klas) en één in Lleida in Spanje (derde/vierde klas). Behalve dat deze reizen goed zijn voor de taalontwikkeling van kinderen laten ze de leerlingen ook kennis maken met een andere omgeving en een andere cultuur. De kinderen verblijven in gastgezinnen en maken kennis met de dagindeling van andere culturen. De grote gemene delers (Spaanse kinderen hebben om zeven uur 's ochtends óók geen zin om op te staan) worden al snel ontdekt en dat scheidt een band die vaak ook tot ver na de uitwisseling voortduurt.

Ten slotte zijn er de projecten, waarbij leerlingen uit verschillende landen samen komen om te werken aan een gemeenschappelijk onderzoek, bijvoorbeeld over duurzaamheid. Of om te discussiëren over thema's uit de wereldpolitiek, zoals bij Haileybury Model United Nations, waar leerlingen vanuit de hele wereld samenkomen. Aan het begin van het weekend is dat onwennig, maar aan het eind oreren ze als volliederde politici.

Afgezien daarvan is het ook gewoon leuk om de school uit te zijn. Leerling en docent leren elkaar op een andere manier kennen. De sfeer is lossier, vrijer, uitdagender. Leren gaat vanzelf. En ach, als je ouders dan een weekendje alleen thuis zijn... Dat vinden ze vast niet erg. (MW)

Ho(s)tel de Botel

25 Jaar Pierson in Londen

Al sinds 1500 voor Christus wonen er mensen op de plek die we nu kennen als Londen. Zo lang komt docent Engels Jeanet van den Heuvel er ook weer niet, maar over de laatste 25 jaar kan ze een boekje open doen.

JH: Toen ik net begon, waren er geen mobiele telefoons. Dat heeft de nodige verandering gebracht. Je merkt het al bij vertrek. Vroeger was het dikke pret zodra de bus de straat uit reed. Nu is iedereen bezig met zijn telefoon en is het een stuk rustiger.

In het begin gingen we met de bus naar Engeland. We keken films en de eerste zak chips was al leeg voor we de snelweg op reden. We gingen door de Channel Tunnel naar Engeland. Elk jaar vertelden we de leerlingen dat ze de raampjes van de bus dicht moesten draaien (anders ging de bus lekken) en dat ze goed op moesten letten en dan vissen zouden zien. Of dat de buschauffeur een afslag gemist had en dat we in Portugal uit zouden komen en of ze hun ouders dadelijk even wilden bellen dat we later terug zouden zijn. Elk jaar werkte het!

Inmiddels reizen we met de boot vanaf Hoek van Holland. Dat heeft een aantal voordelen: op de boot reis je 's nachts, je slaapt in een gewoon bed

en zo kun je fris en fruitig 's ochtends op Trafalgar Square verschijnen. Maar je kunt ook rondlopen, gezellig hangen, winkelen, een potje kaarten, zelfs basketballen of naar de film. En soms is het dan toch gewoon te gezellig om te gaan slapen...

Nu we niet meer met de bus gaan, hebben we die ook niet ter beschikking in Londen. Dat klinkt misschien als een

nadeel, maar niet elke buschauffeur is even bedreven in het links rijden en het navigeren door een drukke wereldstad vol éénrichtingsverkeer. Ik kan me nog een buschauffeur herinneren die tegen het verkeer in over Tower Bridge ging. Wonderbaarlijk genoeg hebben de leerlingen niets gemerkt.

In al die jaren hebben we ook behoorlijk wat hostels versleten. In één hostel kwam de portier doodleuk leerlingen terugbrengen met 'are these yours?'. Sommige hostels waren zo groot dat we erin verdwaalden. Anderen kregen het voor elkaar om negen leerlingen in stapelbedden van drie hoog op een kamertje van zes vierkante meter te proppen. Knus was het wel!

Het leuke aan de Londen-reis is ook de verscheidenheid aan leerlingen die mee gaat. Soms roepen ze hard dat ze al zó enorm vaak in Londen zijn geweest, maar blijven dan toch angstvallig dicht bij je. Anderen zijn nog nooit in een grote stad geweest en voor hen gaat er een wereld open. We proberen een breed scala aan activiteiten aan te bieden, van musicals en musea tot eten in een pub: fish and chips (met azijn!), een tripje met de bekende rode dubbeldekker of zelfs een bezoek aan een voetbalwedstrijd.

Inmiddels hebben we twee Londen-reizen, ééntje voor Cambridge-leerlingen en eentje voor alle belangstellenden vanaf klas drie. En ondanks de veranderingen in 25 jaar, sommige dingen veranderen niet -slapen was, en is, voor watjes- en Londen verveelt nóóit!' (MW)

Allons-y, vamos...

Een bezoek aan een ander land is altijd leerzaam, maar niets zo indringend als een bezoek bij mensen thuis. Die kans krijg je tijdens de internationale uitwisselingen, die we al jaren organiseren.

Docente Frans Gwenn Pruvot en docent economie Robin Vek vertellen over de uitwisselingen met Bretagne en Lleida.

GP: Al sinds 2009 organiseren we jaarlijks een uitwisseling met het Collège Saint Joseph in Martigné Ferchaud, in Bretagne. Leerlingen van alle niveaus uit de tweede en derde klas kunnen deelnemen. Ongeveer vijfendertig leerlingen doen jaarlijks mee. Zij ontvangen een Franse leeftijdsgenoot, die ook bij hen thuis verblijft, en op hun beurt verblijven zij ook bij hun Franse collega-scholier thuis. Dat is altijd bijzonder, en vaak spannend in het begin.

RV: Wij gaan naar Lleida, in Spanje (Catalonië). We hebben daar een uitwisseling met het Institut Samuel Gili i Gaya. We gaan met leerlingen uit de vierde klas. In januari komen de Spaanse leerlingen hier, in maart gaan wij naar hen toe. Het aantal

deelnemers wisselt; we zijn wel eens met een groep van 18 geweest, maar ook met 38...

GP: Voor onze Franse evenknieën is het natuurlijk ook leuk om meer van Nederland te zien, en dus gaan we samen naar Den Haag en Scheveningen. We sluiten de dag altijd af met een barbecue aan het strand. Ook brengen de Franse scholieren een bezoek aan Amsterdam, en organiseren we een speurtocht in en rond Den Bosch. We sluiten af met een groot buffet en een dansfeest. Andersom gaan wij in Bretagne uiteraard wadloopen rond Mont Saint Michel, brengen we een bezoek aan de stad Rennes en Saint Malo. En ook in Frankrijk is er weer een groot slotfeest.

RV: Wij beklimmen altijd de toren van de Sint Jan. En we gaan schaatsen(!), voor Spaanse leerlingen is dat altijd heel bijzonder. Verder brengen we in Amsterdam een bezoek aan het Anne Frankhuis en het Rijksmuseum. Andersom besteden we in Spanje tijd aan het leren van plaatselijke volksdansen, muziek- en sportlessen, we bezoeken Barcelona en beklimmen de kerktoeren van de kerk in Lleida zelf. Maar het leukste is natuurlijk om te zien hoe de leerlingen daar wonen, leven, naar school gaan en hoe hun dagelijkse routine in elkaar steekt.

GP: Zo'n uitwisseling heeft een grote meerwaarde. Leerlingen overtreffen zichzelf. Ze komen terug met een unieke ervaring en het gevoel dat ze veel bereikt hebben op het gebied van sociale vaardigheden. Meer dan in een reguliere lesweek - sommige dingen leer je door de school uit te gaan. Ook de Franse taalvaardigheid krijgt een flinke boost. Leerlingen die deelgenomen hebben zijn zelfverzekerder bij spreekvaardigheid en hebben een flinke voorsprong bij luistervaardigheid. Het geeft ze de motivatie om Frans te kiezen als vak en daarnaast om zelfs hun DELF-certificaat te halen.

RV: Daarnaast ligt de focus natuurlijk op het opdoen van sociale contacten. In het begin is het contact onwennig. Leerlingen worden gedwongen om uit hun comfortzone te stappen en in een andere cultuur plaats te nemen, met andere gewoonten en een andere manier van communiceren. Gaandeweg ontdekken leerlingen toch altijd dat ze meer op elkaar lijken dan ze in eerste instantie gedacht hadden. Waar ze dan ook vandaan komen, het blijven pubers. Ze doen graag leuke dingen samen, zoals sporten, dansen en steden bezoeken, maar gewoon samen hangen en kletsen vinden ze minstens zo leuk. Vaak blijven ze contact houden.

GP: Een uitwisseling als deze is bijzonder. Leerlingen gaan hun eigen verwachtingen te boven, ontdekken dat ze meer kunnen dan ze zelf denken. Ik hoop van harte dat er nog vele uitwisselingen zullen volgen. (MW)

Buitengewone Dingen

Vraag een willekeurig persoon om zijn of haar ogen te sluiten en zich het concept 'leren' te in te beelden. Veel mensen zullen dan denken aan een klaslokaal met een nette rij met schoolbankjes, een docent met een bord en leerlingen met dikke studieboeken. Of misschien aan een bibliotheek en een student die tot diep in de nacht liters koffie wegwerkt en eindeloze formules of obscure wetten in zijn hoofd stampet. Is dat leren? Natuurlijk, maar dat is niet de enige manier om kennis en vaardigheden op te doen. Leren kan ook zijn: dingen doen, de school uit, de wijde wereld in. Oud-Pierson Actief coördinator Stefan Paijmans vertelt.

SP: 'Pierson Actief bestaat al meer dan twee decennia. Het is ooit opgezet opdat leerlingen zich op een andere manier zouden kunnen ontwikkelen. Dit kan op allerlei manieren: door sport en muziek, door reizen te maken in binnen- en buitenland, theater te spelen, of door in actie te komen en te bewegen. Op die manier leer je je talenten kennen en ontwikkelen.

De activiteiten konden tijdens schooltijd maar ook daarbuiten plaatsvinden en zijn altijd een eigen keus van de leerling.

Op het gebied van reizen zijn daar de voor de hand liggende leerpunten: je leert de taal spreken, je doet kennis op van land, volk en cultuur. Maar je leert ook om verder te kijken dan je eigen opvattingen. Je leert je aanpassen. Bovendien worden leerlingen er zelfstandiger van, leren ze zichzelf beter redden.

Andere projecten, zoals sporttoernooien, geven leerlingen juist ook de mogelijkheid om samen te werken. Naast dat het gewoon erg leuk is om mee te doen aan een hockey- of voetbaltoernooi en je er nieuwe mensen leert kennen –niets schiept zo'n band als met 50 man in een sporthal in Groningen slapen– leer je ook om op een andere manier met elkaar om te gaan. Zo leert het survivals in de Ardennen je om verantwoordelijkheid te nemen en je medeleerlingen in de gaten te houden.

Pierson Actief heeft vele activiteiten gekend, zoals de Disneylandreis en de reizen naar New York en Rome, waar veel leerlingen enorm goede herinneringen aan hebben. Andere activiteiten bestaan nog steeds: het survivalkamp, skikamp, verschillende sporttoernooien, de reis naar Londen, en niet te vergeten Pierson Artistiek, de open mic night waarin leerlingen hun creativiteit en muzikaliteit tentoonspreiden. Ze laten zichzelf vaak van een hele andere kant zien dan we van ze gewend zijn, en dat blijft bijzonder.

Natuurlijk is het leren in een klaslokaal belangrijk, maar er zijn zoveel meer mogelijkheden om kennis en kunde op te doen. We zijn altijd op zoek naar nieuwe activiteiten om de leerlingen aan te bieden.' (MW)

Even Schakelen

Je zou het bijna vergeten, maar tussen alle buitenlandse reizen, sporttoernooien en skikampen aan de ene kant en de lessen aan de andere kant worden ook op school zelf de nodige projecten gedraaid. Tijdens de schakelweek schuiven we de lessen aan de kant, soms voor toetsen, maar vaak ook voor andersoortige activiteiten. Die kunnen allerlei vormen aannemen, van excursies in de nabije omgeving tot projecten over verkeer, projecten over armoede en wereldpolitiek, maar over ook seks, gezondheid en voeding. Tijdens een schakelweek kan het zomaar dat je een als kip verklede brugklasser voorbij ziet rennen aan de ene kant van de gang om vervolgens aan de andere kant een beroepsmilitair tegen te komen die komt vertellen hoe het nou écht is om in het leger te zitten. Er gebeurt van alles tijdens zo'n week. Wat dat zoal is?

Kijk mee...

Vier generaties, een eeuw van verschil

Mijn ene opa dateert van eind 19e eeuw. Voor wat betreft de leerplicht viel hij zo'n beetje tussen wal en schip maar ergens onderweg heeft hij toch leren lezen, schrijven en rekenen. Later betrok hij een boerderijtje in de Betuwe en trouwde hij met mijn oma uit de 20e eeuw. Omdat zij van 'eenvoudige komaf' was en bovendien een vrouw, zal ook zij op school niet veel meer geleerd hebben dan lezen en schrijven. Voor rekenonderwijs moest je destijds extra betalen en veel ouders beschikten niet over veel durfkapitaal, zeker niet voor meisjes. Opa en oma teelden samen fruit, slachtten jaarlijks een varken en kregen acht katholieke kindertjes. Naar goed katholiek gebruik werd daarvan minstens een kind gereserveerd voor het klooster maar godzijdank hield mijn vader het na een jaar op het klein seminarie te Sterksel voor gezien, anders was mijn conceptie in de coulissen blijven steken. Hij had het plan opgevat om als Witte Pater in Afrika (een vage entiteit rond de evenaar, zo wist men in de Betuwe) heidenen te gaan bekeren en anderszins goede werken te verrichten maar kwam daarvan terug toen bleek, dat een gezinsleven er dan niet voor hem in zat. Op de laatste dag van de zomervakantie biechtte hij dat op aan mijn opa, die hem meteen met een mandje naar de pruimenoogst stuurde en de dag daarna naar het Canisius College van de jezuïeten in Nijmegen want het was een pienter baasje. Daar ging hij als de brandweer. Hij sloeg een klas over, hield als puber lezingen over 19e-eeuwse Russische literatuur (wat ik als kind een zeer verontrustend gegeven vond), deed examen in ongeveer 83 vakken en ging meteen daarna studeren: een totale onmogelijkheid voor mijn opa en al helemaal voor mijn oma, terwijl dat toch allebei intelligente mensen waren. En zo veranderde er binnen een generatie enorm veel voor het jongensonderwijs. Zelfs mijn tantes -ook pientere baasjes- kregen de keuze maar zaten nog zo stevig in de katholieke mal, dat zij huishoudonderwijs voor zichzelf wel voldoende vonden.

Mijn andere oma zou nu door Van Driel naar school zijn gebracht: zij had immers zo'n last van wintervoeten, dat de voettocht naar school een hel voor haar was. In plaats daarvan moest zij zo'n beetje haar hele kindertijd bij een oom en tante wonen, omdat hun huis dicht bij de school stond; wrede tijden voor haar en haar ouders. Zij trouwde met mijn opa, kregen zes kindertjes die katholiek wat minder fijnbesnaard bleken dan mijn oma en bestierden samen het postkantoor in Millingen, totdat mijn opa zo doof werd dat het gezin uit moest wijken naar Nijmegen voor nieuwe bronnen van inkomsten: de chocoladefabriek (en dat klinkt Roald Dahlinger dan het was). Daar liep mijn moeder viermaal daags drie kilometer naar de MULO van de nonnen om klaargestoomd te worden voor een dameskantoorbaan. De nonnen waren streng maar niet rechtvaardig: willekeur voerde de boventoon en als je niet van het juiste geloof was, werd je dan misschien wel toegelaten tot het onderwijs maar tegelijkertijd spijkerhard afgeserveerd. Soms werd goed onderwijs als straf gepresenteerd: zo moest je als je had misdragen tijdens de tocht van school naar gymzaal, terug naar de klas om les te krijgen in kunstgeschiedenis. En zo veranderde er binnen een generatie ook veel voor het meisjesonderwijs, zij het minder spectaculair dan voor jongens. Een paar tantes mochten verder leren voor beroepen, die voor vrouwen geschikt werden geacht, mijn oom vond het wel mooi geweest en ging de grote zeeën bevaren en mijn moeder ging inderdaad

naar kantoor waar ze mijn vader ontmoette. Ze trouwden, verhuisden samen naar Bavel en kregen vier kindertjes, die voor de vorm nog katholiek waren en de rituelen tot en met het Vormsel afvinkten. Mijn oudste zus belandde nog op de meisjesschool in het dorp maar zij was de laatste. Daarna werden de scholen gemengd maar dat maakte geen einde aan de discriminatie: zo moesten de meisjes elke dondermiddag verplicht een beetje suf leren breien en macrameeën (de jaren 70 hè), terwijl de jongens verder werden geschoold in taal en rekenen. Ik vroeg een keer naar het waarom hiervan maar moest m'n mond houden en gewoon verder gaan met touwtjes knopen. Toen ik in de derde klas eens ging informeren of ik geen misdienaar kon worden kreeg ik in elk geval nog antwoord: 'omdat je een meisje bent...' We kregen les in de Eerste Communie ('linkerhandje boven!'), ontstellende hoeveelheden dictees en tafels van vermenigvuldiging, topografie tot in het twaalfde vlak ('Hoe kom je met een boot van Stadskanaal in Tilburg?') en stonden op de T-splitsing van strenge, zure, oldskool militaristische meneren en lieve juffen die tenminste wél hadden opgelet op de kweekschool. In klas zes kwamen de cito-toets en het schooladvies en daarmee ging iedereen naar de middelbare school: afkomst en inkomen speelden geen rol meer bij de vraag of kinderen verder gingen na het basisonderwijs. En zo veranderde er binnen een generatie enorm veel voor het onderwijs. Na het eindexamen werd ons (broer en zussen) niet meer de vraag gesteld of we wilden gaan studeren maar wat en waar. Op kamers gaan wonen was een vanzelfsprekendheid geworden en zo was ik nog voor mijn achttiende verjaardag uit Bavel vertrokken. Een speling van het lot bracht me uiteindelijk naar 's-Hertogenbosch waar ik al snel op het Pierson College aan de slag ging. Daar creëerde ik mijn eigen werkgelegenheid door een nieuwe generatie Piersonners op de wereld te zetten: drie van de vier dochters gingen hier naar school. Ze vonden het er leuk en elke keer als het regent een lift krijgen van je moeder konden ze ook wel waarderen. Ze maakten hun keuzes zelf en ze maakten die als mensen en niet per se als meisjes. En zo veranderde er binnen een generatie veel voor het meisjesonderwijs. Geen verschillende curricula meer op basis van sekse maar aandacht voor persoonlijke ontwikkeling en stimuleren van talent.

In honderd jaar tijd veranderde onderwijs van een exclusieve bezigheid voor een minderheid in een vanzelfsprekendheid voor iedereen en die geschiedenis zie je terug op de Pierson. In vroeger tijden zouden de Polmannen hier immers weinig te zoeken hebben gehad: verkeerde inkomen, verkeerde geloof en verkeerde geslacht maar sinds mijn cohort naar school ging, gaat het stukken beter. De jongste generaties voelen zich er in elk geval al een paar decennia van harte welkom!

Karin Polman

100 jaar ds. Pierson College

Feestjaar

Op 1 september 2021 bestaat het ds. Pierson College 100 jaar! Dit gaan we vieren met allerlei festiviteiten, waaronder een reünie. Daarnaast vinden er het gehele schooljaar allerlei leuke en leerzame activiteiten plaats, in tien bijzondere maanden met elk een eigen thema. We vieren dit jubileum mét onze leerlingen, alle collega's en waar het kan ook met mensen die op een andere manier betrokken zijn bij onze school.

Hendrik Pierson, de stichter van onze school is, in de vorm van een cartoon, ons gezicht voor het feestelijke jaar.

MAANDTHEMA'S

september 2021

Start jubileumjaar

oktober 2021

Maand van de Geschiedenis

november 2021

Maand van de Wetenschap

december 2021

Maand van het Ondernemen

januari 2022

Maand van de Creatie

februari 2022

Maand van de Taal

maart 2022

Maand van de Gezondheid

april 2022

Maand van Denken en Geloven

mei 2022

Maand van de Maatschappij

juni 2022

Maand van Media en ICT